

На основу члана 112. став 1. тачка 2. Устава Републике Србије, доносим

Указ о проглашењу Закона о јавним набавкама

Проглашава се Закон о јавним набавкама, који је донела Народна скупштина Републике Србије на Трећој седници Другог редовног заседања у 2008. години, 22. децембра 2008. године.

ПР број 42

У Београду, 22. децембра 2008. године

Председник Републике,

Борис Тадић, с.р.

Закон о јавним набавкама

*Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр.
116/2008 од 22.12.2008. године.*

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

1. Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се услови, начин и поступак набавке добара и услуга и уступања извођења радова у случајевима када је наручилац тих набавки државни орган, организација, установа или друго правно лице одређено овим законом; одређује начин евидентирања уговора и других података о јавним набавкама; одређују послови и облик организовања Управе за јавне набавке; образује Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки; одређује начин заштите права понуђача и јавног интереса у поступцима

јавних набавки; уређују и друга питања од значаја за јавне набавке.

2. Појмови

Значење израза

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) *јавна набавка* је прибављање добара и услуга или уступање извођења радова од стране државног органа, организације, установе или других правних лица који се, у смислу овог закона, сматрају наручиоцима, на начин и под условима прописаним овим законом;

2) *уговор о јавној набавци* је теретни уговор закључен у писаној форми између наручиоца и понуђача у складу са спроведеним поступком јавне набавке, који за предмет има набавку добара, пружање услуга или извођење радова;

3) *понуђач* је домаће или страно правно или физичко лице које понуди испоруку добара, пружање услуга или извођење радова;

4) *кандидат* је лице којем је у првој фази рестриктивног поступка призната квалификација;

5) *поступци јавне набавке* су сви поступци и радње који се у складу са овим законом морају спровести пре закључења уговора о јавној набавци;

6) *отворени поступак* је поступак у којем сва заинтересована лица могу поднети понуду;

7) *рестриктивни поступак* је поступак који се спроводи у две фазе и у којем у другој фази понуду могу поднети само кандидати;

8) *преговарачки поступак* је поступак у којем наручилац непосредно преговара са једним или са више понуђача о елементима уговора о јавној набавци;

9) *конкурс за нацрте* је поступак који се примењује код закључивања уговора о пружању услуга урбанистичког планирања, нацрта у области архитектуре и грађевинарства, инжењерства, дизајна или информатике, при чему избор нацрта врши унапред образован жири;

10) *понуђена цена* је цена коју понуђач одређује у понуди, изражена у динарима, у коју су урачунати сви трошкови који се односе на предмет јавне набавке;

11) *неуобичајено ниска цена* је цена из понуде која је знатно нижа од упоредиве тржишне цене тако да код наручиоца изазива сумњу да ће јавна набавка бити извршена;

12) *критеријум* је мерило које се користи за вредновање, упоређивање и оцењивање понуда;

13) *услов* је захтев наручиоца који у понуди у целини мора бити испуњен на начин како је утврђено овим законом и конкурсном документацијом;

14) *квалификациони поступак* је начин спровођења прве фазе рестриктивног поступка у областима водопривреде, енергетике, рударства, телекомуникација и саобраћаја;

15) *пријава* је захтев заинтересованог лица за учествовање у првој фази рестриктивног поступка;

16) *благовремена понуда* је понуда која је примљена од стране наручиоца у року одређеном у позиву за подношење понуда;

17) *исправна понуда* је понуда која је благовремена, за коју је после отварања понуда, а на основу прегледа, утврђено да испуњава све услове из овог закона и конкурсне документације;

18) *одговарајућа понуда* је понуда која је благовремена, исправна и за коју је утврђено да потпуно испуњава све техничке спецификације;

19) *прихватљива понуда* је понуда која је благовремена, исправна и одговарајућа, која не ограничава, нити условљава права наручиоца или обавезе понуђача и која не прелази износ процењене вредности конкретне јавне набавке;

20) *понусти на понуђену цену* је метод одређивања цене који понуђач може понудити у понуди само када је предмет јавне набавке обликован у више партија, а наручилац тај метод не може предвидети у конкурсној документацији као елемент критеријума;

21) *добра* су покретне ствари, производи и опрема, електрична енергија, сировине и репродукциони материјал у чврстом, течном и гасовитом облику;

22) *истоврсна добра, услуге или радови су добра*, услуге или радови који имају јединствену класификацију, намену и својства;

23) *јавна набавка по партијама* је набавка чији је предмет обликован у више посебних истоврсних целина и која је као таква означена у јавном позиву и конкурсној документацији;

24) *електронска понуда* је понуда или део понуде коју понуђач доставља наручиоцу у електронском облику и као таква мора да буде предвиђена конкурсном документацијом, да испуњава начела електронског пословања према посебним прописима и да са осталим деловима понуде истог понуђача чини недвосмислену целину;

25) *електронска лицитација* је надметање међу понуђачима у поступку јавне набавке кроз давање нових, повољнијих понуда електронским путем, које наручилац рангира помоћу метода за аутоматско оцењивање;

26) *јавна средства* су средства под контролом и на располагању Републике Србије, локалних власти и организација обавезног социјалног осигурања, односно сва средства која прикупљају, примају, чувају, опредељују и троше наручиоци.

+ Правна мишљења

Наручилац

Члан 3.

Наручилац јавне набавке (у даљем тексту: наручилац) је:

1) државни орган, организација, установа и други директни или индиректни корисник буџетских средстава у смислу закона којим се уређује буџетски систем и буџет, као и организација за обавезно социјално осигурање;

2) јавно предузеће;

3) правно лице које обавља и делатност од општег интереса, уколико је испуњен неки од следећих услова:

(1) да више од половине чланова органа управљања тог правног лица чине представници наручиоца;

(2) да више од половине гласова у органу тог правног лица имају представници наручиоца;

(3) да наручилац врши надзор над радом тог правног лица;

(4) да наручилац поседује више од 50% акција, односно удела у том правном лицу;

(5) да се више од 50% финансира из средстава наручиоца.

4) правно лице основано од наручиоца, а које обавља и делатност од општег интереса и које испуњава најмање један од услова из тачке 3) овог члана.

+ Правна мишљења

3. Предмет уговора о јавној набавци

Набавка добара

Члан 4.

Предмет уговора о јавној набавци добара може бити:

1) куповина добара;

2) закуп добара;

3) лизинг добара (са правом куповине или без тога права).

Уговор о јавној набавци добара може обухватити и пружање услуга ако су оне нужно везане за испоруку добара (монтажа, превоз, осигурање или друге услуге дефинисане од стране наручиоца).

Набавка радова

Члан 5.

Предмет уговора о јавној набавци радова је:

1) извођење радова;

2) пројектовање и извођење радова повезаних са специфичним активностима наведеним у Анексу II, који је одштампан уз овај закон и чини његов саставни део;

3) рад при изградњи грађевинског објекта узетог као целина који испуњава све економске и техничке услове наручиоца.

Предмет јавне набавке радова је и извођење радова који се непосредно или посредно финансирају од стране наручиоца у износу који прелази 50% вредности јавне набавке, а који су повезани са градњом болница, верских објеката, спортских и рекреативних објеката и објеката за одмор, школских и универзитетских зграда и зграда које се користе за потребе државних органа, као и са нискоградњом у складу са Анексом II.

За примену одредаба овог закона у случају из става 2. овог члана одговоран је наручилац који финансира извођење радова.

Набавка услуга

Члан 6.

Предмет уговора о јавној набавци услуга су услуге наведене у анексима IA и IB који су одштампани уз овај закон и чине његов саставни део.

На набавку услуга наведених у Анексу IA примењују се све одредбе овог закона.

На набавку услуга наведених у Анексу IB примењују се одредбе овог закона којима се уређују јавне набавке мале вредности, без обзира на вредност тих услуга.

Ако предмет јавне набавке услуга обухвата услуге из Анекса IA и Анекса IB, примењују се све одредбе овог закона уколико је процењена вредност услуге из Анекса IA већа од процењене вредности услуге из Анекса IB. Ако је вредност услуге из Анекса IB већа од вредности услуге из Анекса IA, примењују се одредбе овог закона којима се уређује поступак јавне набавке мале вредности.

Уговором о јавној набавци услуга сматра се и уговор о јавној набавци чији је предмет:

1) услуге и добра ако процењена вредност услуга прелази процењену вредност добара обухваћених тим уговором;

2) услуге и радови из Анекса II који су неопходни за пружање услуге која је предмет уговора.

Одредбе овог закона примењују се и на набавке услуга које се непосредно или посредно финансирају од стране наручиоца у износу од преко 50% вредности јавне набавке.

За примену одредаба овог закона, у случају из става 6. овог члана одговоран је наручилац који финансира пружање услуге.

+ Правна мишљења

Набавке на које се Закон не примењује

Члан 7.

Одредбе овог закона не примењују се на набавке:

1) од организација које се, у смислу овог закона, сматрају наручиоцем и којима је Република Србија, територијална аутономија или локална самоуправа на основу посебног закона, подзаконског акта или другог прописа доделила посебно или искључиво право на обављање делатности пружања услуга које су предмет јавне набавке;

2) за које важе другачија правила набавке а које се спроводе:

а) по основу међународног споразума који се односи на испоруке добара, извођење радова, пружање услуга или јавне конкурсе за нацрте,

б) из средстава страних кредита (зајмова) у складу са посебним поступцима међународних организација;

3) ради обезбеђивања основних животних услова у случајевима елементарних непогода, других несрећа или хаварија, у складу са прописима којима се уређује заштита од таквих непогода, несрећа односно хаварија;

4) набавке за које је посебним прописом одређено да могу бити проглашене поверљивим

и које је надлежни орган својом одлуком, заснованом на овлашћењима из посебног прописа одредио као поверљиве, због тога што би сазнање неовлашћених лица да се такве набавке спроводе, или сазнање да предмети набавке имају одређене спецификације или да се врше од одређеног понуђача, угрозило безбедност државе или грађана;

5) добара које наручилац набавља ради даље продаје, ради прераде и продаје, као и ради пружања услуга трећим лицима на тржишту, под условом да наручилац нема искључива или посебна права препродаје или изнајмљивања тих добара, односно пружања услуга за које ће та добра користити;

6) добара која се, уз претходну сагласност Владе, набављају од Републичке дирекције за робне резерве;

7) непокретности или права у вези са њима, с тим што се на набавку финансијских услуга неопходних за набавку непокретности примењују одредбе овог закона;

8) које се односе на куповину, развој, продукцију или копродукцију радио и телевизијског програма или времена за емитовање програма;

9) услуга гласовне телефоније, телекса, радио-телефоније, пејџинга, интернета и сателитских услуга;

10) услуга арбитраже и споразумног решавања спорова;

11) финансијских услуга у вези са емитовањем, продајом, куповином или преносом хартија од вредности или других финансијских инструмената;

12) које се односе на заснивање радног односа и закључивање уговора о обављању привремених и повремених послова;

13) услуга истраживања и развоја, осим у случају када резултате истраживања наручилац користи искључиво за своје потребе у обављању својих делатности, под условом да трошкове тих услуга сноси у потпуности наручилац;

14) услуга стручних физичких лица, предузетника или правних лица која у име и за рачун и под надзором Агенције за приватизацију обављају послове из делатности стечајног управника.

Министар надлежан за послове финансија утврђује списак међународних организација из става 1. тачка 2) подтачка б) овог члана, чији се посебни поступци јавних набавки могу примењивати уместо одредаба овог закона.

+ Правна мишљења

4. Начела јавних набавки

Начело економичности и ефикасности употребе јавних средстава

Члан 8.

Наручилац је дужан да обезбеди да се поступак јавне набавке спроводи и избор најповољније понуде врши у роковима и на начин прописан овим законом и са што мање трошкова везаних за реализацију јавне набавке.

Јавна средства могу да се користе само за намене утврђене у уговору о јавној набавци.

+ Правна мишљења

Начело обезбеђивања конкуренције међу понуђачима

Члан 9.

Наручилац не може да ограничи конкуренцију међу понуђачима, а посебно не може онемогућавати било којег понуђача да учествује у поступку јавне набавке неоправданом употребом преговарачког поступка, нити коришћењем дискриминаторских услова и критеријума.

Субјекти који су припремали конкурсну документацију или поједине њене делове не могу наступати као понуђачи или као подизвођачи нити могу сарађивати са понуђачима приликом припремања понуде.

+ Правна мишљења

Начело транспарентности поступка јавне набавке

Члан 10.

Огласи о јавним набавкама објављују се у "Службеном гласнику Републике Србије" и на Порталу јавних набавки на начин прописан чланом 69. овог закона.

Лице које учествује у поступку јавне набавке има право да приликом отварања понуда изврши увид у податке из понуде који се уносе у записник о отварању понуда.

Лице које је учествовало у поступку јавне набавке има право да изврши увид у податке о спроведеном поступку јавних набавки после доношења одлуке наручиоца из чл. 22, 79. или 81. овог закона, о чему може поднети писмени захтев наручиоцу у року од два дана од дана достављања одлуке. Наручилац је дужан да лицу које је поднело захтев да изврши увид у податке о спроведеном поступку јавне набавке омогући увид у документацију у року од два дана од дана пријема захтева за увид.

+ Правна мишљења

Начело једнакости понуђача

Члан 11.

Наручилац је дужан да у свим фазама поступка јавне набавке обезбеди једнак положај свим понуђачима.

Наручилац не може да одређује услове који би значили територијалну, предметну или личну дискриминацију међу понуђачима нити дискриминацију која би произлазила из класификације делатности коју обавља понуђач.

Утврђивање порекла добара или услуга допуштено је у случајевима и за намене који су предвиђени посебним прописима.

Наручилац не може да одбије понуде само због тога што понуђач има седиште у држави са којом Република Србија нема закључен споразум о једнаком третману домаћих и страних понуђача, ако фактички постоји једнак положај утврђен од стране министарства надлежног за економске односе са иностранством.

+ Правна мишљења

5. Заштита података, документација и евидентирање поступка

Заштита података

Члан 12.

Наручилац је дужан да:

- 1) чува као поверљиве све податке о понуђачима садржане у понуди који су посебним прописом утврђени као поверљиви и које је као такве понуђач означио у понуди;
- 2) одбије давање информације која би значила повреду поверљивости података добијених у понуди;
- 3) чува као пословну тајну имена понуђача и подносилаца пријава, као и поднете понуде, односно пријаве, до истека рока предвиђеног за отварање понуда, односно пријава.

Неће се сматрати поверљивом цена и остали подаци из понуде који су од значаја за примену елемената критеријума и рангирање понуде.

Одређивање поверљивости

Члан 13.

Наручилац у конкурсној документацији може захтевати заштиту поверљивости података које понуђачима ставља на располагање.

Лице које је примило податке одређене као поверљиве дужно је да их чува и штити, без обзира на степен те поверљивости.

Документација и евидентирање поступка

Члан 14.

Наручилац је дужан да:

- 1) евидентира све фазе поступка јавне набавке;
- 2) чува сву документацију везану за јавне набавке у складу са прописима који уређују област документарне грађе и архива, најмање осам година од истека уговореног рока за извршење појединачног уговора о јавној набавци;
- 3) води евиденцију свих закључених уговора о јавним набавкама.

6. Језик у поступку јавне набавке

Члан 15.

Наручилац припрема конкурсну документацију и води поступак на српском језику.

Конкурсну документацију за јавне набавке добара и услуга чија је вредност већа од 150.000.000 динара, односно за јавне набавке радова чија је вредност већа од 300.000.000 динара, наручилац припрема и на страном језику који се уобичајено користи у

међународној трговини.

Понуђач даје понуду на језику на којем је припремљена конкурсна документација, односно на језику који је наручилац назначио у конкурсној документацији.

Члан 16.

Наручилац може дозволити да се понуде, у целини или делимично, дају и на страном језику, посебно у делу који се односи на техничке карактеристике, квалитет и техничку документацију.

У случају из става 1. овог члана наручилац је дужан да назначи део понуде који може бити на страном језику и да наведе на ком страном језику.

Наручилац који у поступку прегледа и оцене понуда утврди да би део понуде требало да буде преведен на српски језик, одредиће понуђачу рок у којем је дужан да изврши превод тог дела понуде.

У случају спора релевантна је верзија конкурсне документације, односно понуде, на српском језику.

7. Валута

Члан 17.

Вредности у конкурсној документацији и у понуди исказују се у динарима.

Наручилац може да дозволи понуђачу да цену у понуди исказе у једној страниј валути и у том случају ће у конкурсној документацији навести да ће се за прерачун у динаре користити одговарајући средњи девизни курс Народне банке Србије на дан када је започето отварање понуда.

Члан 18.

Ако је понуђачу дозвољено да цену у понуди исказе у једној страниј валути, наручилац је дужан да у конкурсној документацији наведе у којој валути се цене у понуди могу исказати.

8. Антикорупцијско правило

Члан 19.

Наручилац ће одбити понуду ако има на располагању веродостојан доказ да је понуђач непосредно или посредно дао, понудио или ставио у изглед поклон или неку другу корист члану комисије за јавне набавке, лицу које је учествовало у припреми конкурсне документације, лицу које учествује у планирању јавне набавке или неком другом лицу како би оно на њих извршило утицај са циљем да сазна поверљиве информације или да утиче на поступање наручиоца или доношење одлука у било којој фази поступка јавне набавке.

Наручилац ће одбити понуду и ако има на располагању веродостојан доказ да је понуђач непосредно или посредно претио члану комисије за јавне набавке, лицу које је учествовало у припреми конкурсне документације, лицу које учествује у планирању јавне набавке или неком другом лицу како би ово на њих извршило утицај са циљем да сазна поверљиве

информације, или да утиче на поступање наручиоца или доношење одлука у било којој фази јавне набавке.

Наручилац је дужан да у случајевима из ст. 1. и 2. овог члана одмах обавести надлежне органе који ће против таквих субјеката предузети законом прописане мере.

II. УСЛОВИ И НАЧИН СПРОВОЂЕЊА ПОСТУПКА ЈАВНЕ НАБАВКЕ

1. Поступак јавне набавке

Врсте поступака

Члан 20.

Поступци јавних набавки су:

- 1) отворени поступак;
- 2) рестриктивни поступак;
- 3) преговарачки поступак са објављивањем јавног позива;
- 4) преговарачки поступак без објављивања јавног позива;
- 5) конкурс за нацрте;
- 6) поступак јавне набавке мале вредности.

Избор најповољније понуде се, по правилу, врши у отвореном поступку јавне набавке.

Избор најповољније понуде може да се врши и у другим поступцима јавних набавки, уколико су за то испуњени услови прописани овим законом.

Отворени поступак

Члан 21.

Отворени поступак је поступак у којем сва заинтересована лица могу поднети понуде у складу са условима утврђеним конкурсном документацијом.

Рестриктивни поступак

Члан 22.

Рестриктивни поступак је поступак у којем у првој фази наручилац признаје квалификацију подносиоцима пријава на основу претходно одређених услова, а у другој фази позива све подносиоце пријава којима је признао квалификацију (кандидати) да поднесу понуду.

Наручилац може спроводити рестриктивни поступак када су предмет јавне набавке таква добра, услуге или радови који, с обзиром на техничку, кадровску и финансијску способност, могу бити испоручени, пружени, односно изведени само од стране

ограниченог броја понуђача.

Наручилац може спроводити рестриктивни поступак и када јавну набавку није могуће унапред планирати са становишта обима и времена, а предмет те набавке су повремене услуге или потрошна добра, односно повремене поправке или радови на одржавању, који се пружају, испоручују или изводе, не према посебним захтевима наручиоца, већ у складу са тржишним условима.

Наручилац признаје квалификацију подносиоцу пријаве за кога утврди да испуњава услове из члана 44. овог закона на основу доказа које подносилац пријаве доставља уз пријаву у складу са чланом 45. овог закона.

Наручилац, у року одређеном у јавном позиву, доноси образложену одлуку о признавању квалификације која садржи листу од најмање три кандидата и период за који се признаје квалификација који не може бити дужи од две године, а у образложењу одлуке обавезно наводи и разлоге за одбијање осталих пријава.

Одлуку из става 5. овог члана наручилац доставља свим подносиоцима пријава у року од три дана од дана њеног доношења.

Наручилац може искључити кандидата са листе кандидата само из разлога који се заснивају на условима утврђеним у конкурсној документацији за прву фазу рестриктивног поступка, о чему доноси одлуку која у образложењу садржи разлоге за искључење кандидата и коју у року од три дана од дана њеног доношења доставља свим кандидатима.

+ Правна мишљења

Преговарачки поступак са објављивањем јавног позива

Члан 23.

Наручилац може спроводити преговарачки поступак са објављивањем јавног позива:

1) ако у отвореном или у другој фази рестриктивног поступка добије све неисправне и/или неприхватљиве понуде под условом да се првобитно одређени услови за учешће у поступку, техничке спецификације и критеријуми за избор најповољније понуде не мењају. Ако наручилац одлучи да у преговарачки поступак позове само и све понуђаче који су учествовали у отвореном или у другој фази рестриктивног поступка да допуне своје понуде тако да их учине исправним и прихватљивим, није дужан да објави јавни позив за подношење понуда. Понуђена цена у овом преговарачком поступку не може бити већа од понуђене цене у отвореном или у рестриктивном поступку;

2) у изузетним случајевима када због природе радова, добара или услуга, као и ризика везаних за њих, није могуће унапред проценити вредност јавне набавке;

3) у случају јавне набавке радова искључиво за потребе истраживања, развоја или експеримента, а не у сврху остваривања добити, нити да би се надокнађивали трошкови истраживања и развоја.

Наручилац је дужан да у преговарачком поступку обезбеди да уговорена цена не буде већа од упоредиве тржишне цене и да са дужном пажњом проверава квалитет предмета јавне набавке.

Наручилац је дужан да у конкурсној документацији одреди елементе уговора о којима ће се преговарати и начин преговарања, као и да води записник о преговарању.

+ Правна мишљења

Преговарачки поступак без објављивања јавног позива

Члан 24.

Наручилац може спроводити преговарачки поступак без објављивања јавног позива:

1) ако у отвореном или другој фази рестриктивног поступка није добио ниједну понуду, односно у првој фази рестриктивног поступка ниједну пријаву, или су све понуде неодговарајуће, под условом да се првобитно одређен предмет јавне набавке и услови за учешће у поступку, техничке спецификације и критеријуми за избор најповољније понуде не мењају;

2) у случају јавне набавке добара искључиво за потребе истраживања, развоја или експеримента, а не у сврху остваривања добити, нити да би се надокнађивали трошкови истраживања и развоја;

3) ако због техничких, односно уметничких разлога предмета јавне набавке или из разлога повезаних са заштитом искључивих права, набавку може испунити само одређени понуђач;

4) ако због изузетне хитности проузроковане ванредним околностима или непредвиђеним догађајима, чије наступање ни у ком случају не зависи од воље наручиоца, наручилац није могао да поступи у роковима одређеним за отворени или рестриктивни поступак;

5) код додатних испорука добара од првобитног добављача намењених за делимичну замену производа, материјала или инсталација или проширење обима постојећих производа, материјала или инсталација, која би због промене добављача обавезивала наручиоца да набавља материјал који има друкчије техничке карактеристике, што би проузроковало несразмерно велике техничке тешкоће у пословању и одржавању, при чему укупна вредност свих додатних испорука добара не може да буде већа од 25% од укупне вредности првобитно закљученог уговора;

6) у случају јавне набавке добара понуђених и купљених на робним берзама;

7) у случају додатних услуга или радова који нису били укључени у првобитни пројекат или у прву јавну набавку, а који су због непредвидљивих околности постали неопходни за извршење уговора о јавној набавци, под условом да се уговор закључи са првобитним пружаоцем услуга, односно извођачем радова и да укупна вредност свих додатних услуга или радова није већа од 25% од укупне вредности првобитно закљученог уговора, као и да:

(а) се такве додатне услуге или радови не могу раздвојити, у техничком или економском погледу, од прве јавне набавке, а да се при томе не проузрокују несразмерно велике техничке тешкоће или несразмерно велики трошкови за наручиоца или

(б) су такве услуге или радови, које би наручилац могао набавити одвојено од извршења првобитног уговора, неопходне за даље фазе пружања услуга односно извршење радова;

8) код нових услуга или радова које представљају понављање сличних услуга или радова које пружа првобитни пружалац услуга или извођач радова, под условом да се такве услуге или радови уклапају у основни пројекат за који је по објављеном јавном позиву био закључен уговор о јавној набавци, да је ова могућност наведена у првој објави јавног позива и да од закључења првог уговора није протекло више од три године;

9) у случају набавки добара под посебно повољним условима од понуђача који је у ликвидацији, уз сагласност осталих поверилаца, у складу са прописима којима се уређује

ликвидација привредних друштава;

10) у случају набавки услуга које су део наставка конкурса за нацрте организованог у складу са овим законом, ако је уговор закључен са награђеним учесником односно награђеним учесницима на конкурс и ако наручилац у преговарачки поступак укључи сваког од њих;

11) у случају набавки услуга и добара од предузећа за радно оспособљавање, професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалидних лица, ако су набавке непосредно повезане са делатношћу оспособљавања, професионалне рехабилитације и запошљавања тих лица, при чему сви учесници у заједничкој понуди и сви подизвођачи морају да буду из наведене групације предузећа, а квалитет, цена и рокови за испоруку добара и пружање услуга морају да одговарају захтевима наручиоца.

Наручилац је дужан да у року од три дана од дана доношења одлуке о избору најповољније понуде у случајевима из става 1. овог члана, достави ради објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије" и на Порталу јавних набавки на начин прописан чланом 69. овог закона, обавештење о избору најповољније понуде које садржи податке о предмету набавке, о изабраној понуди и о основу за спровођење преговарачког поступка.

Обавеза наручиоца из става 2. овог члана не односи се на случај из става 1. тачка б) овог члана.

Наручилац је дужан да у року од три дана од дана избора најповољније понуде достави Управи за јавне набавке извештај о додели уговора у преговарачком поступку из става 1. тачка 4) овог члана који садржи податке из члана 80. овог закона.

Наручилац је дужан да у преговарачком поступку обезбеди да уговорена цена не буде већа од упоредиве тржишне цене и да са дужном пажњом проверава квалитет предмета јавне набавке.

Наручилац је дужан да у конкурсној документацији одреди елементе уговора о којима ће се преговарати и начин преговарања, као и да води записник о преговарању.

На спровођење преговарачког поступка из става 1. тачка 4) овог члана не примењују се одредбе члана 82. став 5. и члана 108. став 1. овог закона.

+ Правна мишљења

Конкурс за нацрте

Члан 25.

Наручилац може спроводити поступак јавне набавке услуга путем конкурса у областима урбанистичког планирања, архитектуре, грађевинарства, инжењерства, дизајна и информатике.

Нацрт, план или дизајн бира независни жири.

Чланови жирија могу бити само физичка лица која нису повезана са учесницима на конкурс.

Ако наручилац захтева од учесника на конкурс посебне професионалне квалификације или искуство, најмање једна трећина чланова жирија мора имати најмање једнаке квалификације, односно искуство.

Жири је самосталан у одлучивању и разматра анонимне нацрте, планове или дизајне.

Конкурс за нацрте, планове или дизајне, са доделом награде и плаћањем учесницима, може се спроводити самостално или као саставни део другог поступка јавне набавке.

Поступак јавне набавке мале вредности

Члан 26.

Јавна набавка мале вредности, у смислу овог закона, јесте набавка истоврсних добара, услуга или радова чија је процењена вредност, на годишњем нивоу, нижа од вредности одређене у закону којим се уређује годишњи буџет Републике Србије

Законом из става 1. овог члана одређује се и вредност набавке која представља горњи лимит у буџетској години испод којег наручиоци нису обавезни да примењују одредбе овог закона.

Министар надлежан за послове финансија уређује поступак јавне набавке мале вредности.

Напомена редакције: Набавком мале вредности сматра се набавка чија је процењена вредност од 318.000 динара до 3.175.000 динара (члан 31. Закона о буџету РС за 2011. годину).

+ Правна мишљења

2. Покретање поступка

Услови за покретање поступка

Члан 27.

Наручилац може да покрене поступак јавне набавке ако је набавка предвиђена у годишњем плану набавки и ако су за ту набавку предвиђена средства у буџету Републике Србије, територијалне аутономије, локалне самоуправе или у финансијском плану наручиоца.

Средства за одређену јавну набавку не могу бити већа од износа који је предвиђен прописом којим се уређује извршење буџета и јавно финансирање.

Ако уговор о јавној набавци траје више година, обавезе које ће доспевати у наредним годинама морају бити уговорене у износима предвиђеним прописима којима се уређује извршење буџета и јавно финансирање за сваку посебну годину.

Ако је у питању јавна набавка инвестиционог значаја, наручилац ће припремити инвестициони програм по јединственој методологији за израду програма инвестиционог значаја и у складу са планом развоја.

Програм из става 4. овог члана потврђује старешина, односно одговорно лице наручиоца у писаном облику.

Ако нису донети буџет Републике Србије, буџет територијалне аутономије, буџет локалне самоуправе или финансијски план другог наручиоца, наручилац може почети поступак јавне набавке само до износа средстава планираних у складу са прописом о привременом финансирању.

+ Правна мишљења

Одлука о покретању поступка

Члан 28.

Наручилац покреће поступак јавне набавке доношењем одлуке о покретању поступка у писаном облику која садржи:

- 1) редни број јавне набавке за текућу годину;
- 2) предмет јавне набавке и врсту поступка јавне набавке;
- 3) процењену вредност јавне набавке;
- 4) податке о одлуци о одобравању јавне набавке инвестиционог значаја;
- 5) оквирне датуме у којима ће се спроводити појединачне фазе поступка јавне набавке и
- 6) податке о апропријацији у буџету, односно финансијском плану за плаћање.

У случају примене рестриктивног, односно преговарачког поступка, одлука садржи и разлоге за примену тог поступка.

Одлука може да садржи и друге елементе прописане овим законом, ако наручилац процени да су потребни за спровођење поступка јавне набавке.

Истовремено са доношењем одлуке о покретању поступка јавне набавке, наручилац доноси и акт о образовању комисије за јавну набавку у складу са прописаним критеријумима за образовање комисија.

Министар надлежан за послове финансија ближе прописује критеријуме за образовање комисија за јавне набавке.

+ Правна мишљења

Спровођење поступка јавне набавке од стране другог наручиоца

Члан 29.

Наручилац може, истовремено са доношењем одлуке о покретању поступка и акта о образовању комисије, овластити другог наручиоца да у његово име и за његов рачун спроведе поступак јавне набавке или предузме одређене радње у том поступку.

3. Конкурсна документација

Припрема и садржина конкурсне документације

Члан 30.

Наручилац је дужан да припреми конкурсну документацију тако да понуђачи на основу ње могу да припреме исправну понуду.

Подаци садржани у конкурсној документацији морају бити идентични са подацима који су наведени у јавном позиву.

Конкурсна документација садржи:

- 1) позив за подношење понуде;
- 2) упутство понуђачима како да сачине понуду;
- 3) образац понуде;
- 4) образац за оцену испуњености услова из члана 44. овог закона и упутство како се доказује испуњеност тих услова;
- 5) модел уговора (осим у преговарачком поступку и у случају набавке кредита као финансијске услуге када конкурсна документација садржи кредитни захтев наручиоца на основу којег понуђач доставља свој модел уговора);
- 6) врсту, техничке карактеристике (спецификације), квалитет, количину и опис добара, радова или услуга, начин спровођења контроле и обезбеђивања гаранције квалитета, рок извршења, место извршења или испоруке добара, евентуалне додатне услуге и сл. (осим у случају набавке кредита као финансијске услуге);
- 7) техничку документацију и планове, односно документацију о кредитној способности наручиоца у случају јавне набавке финансијске услуге кредита;
- 8) образац структуре цене, са упутством како да се попуни.

Техничке карактеристике из тачке 6) става 3. овог члана закона и техничка документација из тачке 7) става 3. овог члана закона морају садржати доказ о плановима понуђача да поштује техничке стандарде приступачности за особе са инвалидитетом.

Министар надлежан за послове финансија ближе прописује форму и садржину кредитног захтева из става 3. тачка 5) овог члана, као и форму и садржину документације о кредитној способности наручиоца из става 3. тачка 7) овог члана.

Наручилац може у конкурсној документацији да наведе врсту средстава финансијског обезбеђења којим понуђачи обезбеђују испуњење својих обавеза у поступку јавне набавке, као и испуњење својих уговорних обавеза, односно за повраћај авансног плаћања (различити облици ручне залог хартија од вредности или других покретних ствари, хипотека, меница, јемство другог правног лица са одговарајућим бонитетом, банкарске гаранције, полисе осигурања и др.).

Конкурсна документација може да садржи и друге елементе који су, с обзиром на предмет јавне набавке, неопходни за припрему понуде.

Конкурсна документација за прву фазу рестриктивног поступка и за квалификациони поступак, садржи:

- 1) позив за подношење пријаве;
- 2) упутство подносиоцима пријава како да сачине пријаву;
- 3) образац пријаве и
- 4) образац за признавање квалификације и упутство како се доказује квалификација подносилаца пријава.

Наручилац је дужан да редним бројем означи сваку страну конкурсне документације и укупан број страна конкурсне документације.

Министар надлежан за послове финансија ближе прописује обавезне елементе конкурсне документације.

Законом којим се уређује годишњи буџет Републике Србије прописује се износ средстава

јавне набавке изнад којег је наручилац дужан да захтева банкарску гаранцију за испуњење обавеза у поступку јавне набавке, као и за испуњење уговорних обавеза.

Напомена редакције: За јавну набавку изнад износа средстава од 646.000.000 динара, наручилац захтева банкарску гаранцију у поступку јавне набавке (члан 31. Закона о буџету РС за 2011. годину).

+ Правна мишљења

4. Приступ конкурсној документацији

Рок за достављање конкурсне документације

Члан 31.

Наручилац ће од дана објављивања јавног позива омогућити заинтересованим лицима непосредан увид у конкурсну документацију, преузимање конкурсне документације или ће у року од два дана од дана пријема захтева за достављање конкурсне документације, конкурсну документацију доставити поштом, телефаксом или путем електронске поште, а може је и објавити на Порталу јавних набавки.

У случају преузимања или достављања конкурсне документације наручилац наплаћује само трошкове умножавања и достављања конкурсне документације.

Измене и допуне конкурсне документације

Члан 32.

Ако наручилац у року предвиђеном за подношење понуда измени или допуни конкурсну документацију, дужан је да без одлагања и без накнаде те измене или допуне достави заинтересованим лицима која су примила конкурсну документацију.

Заинтересовано лице може, у писаном облику, тражити од наручиоца додатне информације или појашњења у вези са припремањем понуде, најкасније пет дана пре истека рока за подношење понуде.

У случају из става 2. овог члана наручилац је дужан да заинтересованом лицу у року и на начин из члана 31. став 1. овог закона пошаље одговор у писаном облику и да истовремено ту информацију достави свим другим лицима која су примила конкурсну документацију.

Ако су конкурсна документација или допунски документи обимни или ако се понуда може припремити само по непосредном прегледу места где ће се јавна набавка извести или ако наручилац измени или допуни конкурсну документацију шест или мање дана пре истека рока за подношење понуда, наручилац је дужан да продужи рок за подношење понуда.

Наручилац у писаном облику обавештава сва лица која су примила конкурсну документацију о продужењу рока за подношење понуда.

Одлука о продужењу рока објављује се на исти начин на који је објављен јавни позив.

По истеку рока предвиђеног за подношење понуда наручилац не може да мења нити да допуњује конкурсну документацију.

+ Правна мишљења

5. Одређивање процењене вредности јавне набавке

Одређивање процењене вредности јавне набавке добара

Члан 33.

Основица за израчунавање процењене вредности јавне набавке добара одређује се на следећи начин:

1) у случају када је предмет уговора куповина, закуп или лизинг и када је рок на који се уговор закључује 12 месеци или краћи, узима се укупна процењена вредност уговора за све време његовог трајања, а када је рок дужи од 12 месеци, укупна процењена вредност уговора укључује процењену вредност за првих 12 месеци и процењену вредност за преостали период до истека рока;

2) у случају кад се уговор из става 1. тачка 1) овог члана закључује на неодређени рок, као и у случају кад постоји неизвесност у погледу рока на који се уговор закључује, узима се месечна процењена вредност уговора помножена са 48.

У случају периодичних уговора, као и уговора које је потребно обновити по истеку одређеног рока, процењена вредност јавне набавке одређује се на основу стварне укупне вредности сличних уговора закључених током претходне буџетске године или током претходних 12 месеци, усклађене са очекиваним променама у погледу количине или вредности добара чије је прибављање предмет уговора у току 12 месеци који почињу да теку од дана првобитног закључења уговора или на основу процењене укупне вредности током 12 месеци након прве испоруке, или током трајања уговора уколико је трајање уговора дуже од 12 месеци.

+ Правна мишљења

Одређивање вредности јавне набавке услуга

Члан 34.

При израчунавању процењене вредности јавне набавке услуга, наручилац мора у вредност услуге да урачуна и све трошкове везане за услугу које ће имати понуђач.

Код појединих услуга наручилац узима у обзир следеће износе:

- 1) за услуге осигурања - висину премије, као и друге врсте плаћања које терете услугу;
- 2) за банкарске и друге финансијске услуге (осим за услуге кредита) - накнаде, провизије, као и друге врсте плаћања које терете услугу;
- 3) за архитектонске услуге, индустријски дизајн, просторно планирање и сл. - накнаду или провизију.

Процењену уговорену вредност кредита наручилац одређује по методологији прописаној од стране Народне банке Србије.

Ако наручилац не може да одреди процењену вредност услуге због дужине трајања уговора, вредност услуге одређује се на начин предвиђен у члану 33. став 1. овог закона.

+ Правна мишљења

Одређивање вредности јавне набавке радова

Члан 35.

Процењена вредност јавне набавке радова одређује се тако што укупна вредност радова представља основицу за израчунавање вредности јавне набавке радова.

При одређивању процењене вредности јавне набавке радова наручилац у вредност радова укључује и вредност свих добара и услуга који су неопходни за извршење уговора о набавци радова.

У процењену вредност јавне набавке радова не може се урачунавати вредност добара и услуга који нису неопходни за извршење уговора.

+ Правна мишљења

Одређивање вредности јавне набавке по партијама

Члан 36.

Предмет јавне набавке може да се обликује у више посебних истоврсних целина (партија), тако да се свака целина може уговорати засебно.

Кад је предмет јавне набавке обликован по партијама, при одређивању вредности те набавке у обзир се узима вредност свих партија за период за који се закључује уговор.

Понуђач може да поднесе понуду за једну или више партија. Понуда мора да обухвати најмање једну целокупну партију.

Понуђач је дужан да у понуди наведе да ли се понуда односи на целокупну набавку или само на одређене партије.

У случају да понуђач поднесе понуду за две или више партија, она мора бити поднета тако да се може оцењивати за сваку партију посебно.

+ Правна мишљења

Начин одређивања вредности јавне набавке

Члан 37.

Наручилац не може изабрати начин одређивања вредности јавне набавке којим би се због ниже процењене вредности избегло јавно оглашавање.

Процењена вредност јавне набавке исказује се у укупном износу без пореза на додату вредност.

+ Правна мишљења

6. Општа правила о одређивању техничких елемената јавне набавке

Техничке спецификације

Члан 38.

Техничке спецификације су обавезан део конкурсне документације.

Наручилац је дужан да наведе техничке спецификације у конкурсној документацији која се односи на сваку појединачну јавну набавку.

Наручилац одређује техничке спецификације:

1) са позивом на српске, европске, међународне или друге стандарде и сродна документа, тако да свако позивање мора да буде праћено речима "или еквивалентно" или

2) у виду жељених функционалних карактеристика или захтева за извршење посла, који морају бити довољно прецизни и јасни како би понуђачи могли да припреме своје понуде, а наручиоци да набаве добра, услуге или радове који су у складу са њиховим објективним потребама.

Приликом одређивања техничких спецификација у конкурсној документацији наручилац је дужан да пропише обавезно поштовање техничких стандарда приступачности за особе са инвалидитетом.

У случају одређивања техничке спецификације на начин предвиђен ставом 3. тачка 1) овог члана, наручилац не може да одбије понуду на основу тога што понуђена добра, услуге или радови не испуњавају постављене услове у погледу траженог стандарда, уколико понуђач понуди одговарајуће доказе да решења која нуди на суштински еквивалентан начин испуњавају услове из траженог стандарда.

Изузетно од одредбе става 3. тачка 1) овог члана, ако се технички пропис позива на српски стандард, такав стандард је обавезан и примењује се као технички пропис, без навођења речи "или еквивалентно".

Надлежно министарство ће утврдити да ли постоје технички прописи и стандарди из става 6. овог члана.

У случају из става 6. овог члана наручилац је дужан да прихвати и други стандард који испуњава захтеве српског стандарда, као и доказе који то потврђују.

Коришћење техничких спецификација

Члан 39.

Наручилац не може да користи нити да се позива на техничке спецификације које означавају добра, услуге или радове одређене производње, извора или градње, ако би таквим означавањем могао дати предност одређеном понуђачу или би могао неоправдано елиминисати остале.

Наручилац не може да у конкурсну документацију укључи било коју одредбу која би за последицу имала давање предности или елиминацију појединих понуђача, на начин из става 1. овог члана, осим ако таква спецификација није оправдана са становишта предмета уговора.

Наручилац не може у конкурсној документацији да назначи било који појединачни робни знак, патент или тип, нити посебно порекло или производњу.

Када наручилац не може у конкурсној документацији да опише предмет уговора на начин да спецификације буду довољно разумљиве понуђачима, навођење елемената попут робног знака, патента, типа или произвођача мора бити праћено речима "или еквивалентно".

Оцењивање усаглашености

Члан 40.

Доказ о усаглашености добара, услуга или радова са техничким спецификацијама може бити декларација о усаглашености, сертификат, акредитација и други резултати оцењивања усаглашености према стандардима и сродним документима за оцењивање усаглашености или било које друго одговарајуће средство којим понуђач доказује усаглашеност понуде са техничком спецификацијом.

Доказ о усаглашености услуге са техничким спецификацијама може бити декларација о усаглашености, сертификат, и други резултати оцењивања усаглашености према стандардима и сродним документима за оцењивање усаглашености.

Садржина техничких спецификација, односно пројектне документације

Члан 41.

Техничке спецификације и пројектна документација, у смислу овог закона, представљају техничке захтеве који су обавезни саставни део конкурсне документације у којима су предвиђене карактеристике радова, материјала, производа, добара или услуга. Оне морају омогућити да се радови, материјали, производи, добра или услуге који се набављају опишу на начин који је објективан и који одговара потребама наручиоца.

Техничке спецификације могу да садрже захтеве у погледу квалитета, перформанси, сигурности или димензија материјала, производа, добара или услуга, ради обезбеђивања квалитета, терминологије, ознака, тестирања и метода тестирања, паковања, обележавања и етикетирања.

У случају набавке грађевинских радова, техничке спецификације могу садржати и прописе о нацртима и обрачуну трошкова, проби, инспекцији и условима преузимања, као и о техници или методу градње.

Стандарди

Члан 42.

Стандард из чл. 38. и 40. овог закона јесте документ утврђен консензусом и донет од признатог тела, у којем се за општу и виšekратну употребу утврђују правила, смернице или карактеристике за активности или њихове резултате ради постизања оптималног нивоа уређености у одређеној области.

Сродни документ из чл. 38. и 40. овог закона јесте документ који је донела организација за стандардизацију и који је доступан јавности, а не испуњава услове да буде донет као српски стандард.

Стандард из става 1. овог члана може да буде:

1. међународни стандард, као стандард који је донела међународна организација (међународно тело) за стандардизацију и који је доступан јавности;
2. европски стандард, као стандард који су усвојиле европске организације за стандардизацију и који је доступан јавности;
3. српски стандард, као стандард који је донела организација за стандардизацију Републике Србије и који је доступан јавности;

4. други стандарди, као стандарди који могу бити прихваћени по различитим основима (нпр. грански стандарди, стандарди предузећа и др.).

Навођење битних захтева и трошкови накнаде за коришћење патената

Члан 43.

Битни захтеви који нису укључени у важеће техничке норме и стандарде, а који се односе на безбедност и друге околности од општег интереса, морају да се примењују и да се изричито наведу у конкурсној документацији.

Наручилац може да наведе у конкурсној документацији да накнаду за коришћење патената, као и одговорност за повреду заштићених права интелектуалне својине трећих лица, сноси понуђач.

7. Услови за учешће у поступку јавне набавке

Обавезни услови за учешће

Члан 44.

Наручилац у јавном позиву и у конкурсној документацији објављује услове које понуђач мора да испуни да би могао да учествује у поступку јавне набавке.

Право на учешће у поступку има понуђач ако:

- 1) је регистрован код надлежног органа, односно уписан у одговарајући регистар;
- 2) је основан и за обављање делатности која је предмет јавне набавке;
- 3) му у року од две године пре објављивања јавног позива није изречена правноснажна судска или управна мера забране обављања делатности која је предмет јавне набавке;
- 4) је измирио доспеле порезе и друге јавне дажбине у складу са прописима Републике Србије или стране државе када има седиште на њеној територији;
- 5) има важећу дозволу надлежног органа за обављање делатности која је предмет јавне набавке, ако је таква дозвола предвиђена посебним прописом;
- 6) располаже неопходним финансијским и пословним капацитетом;
- 7) располаже довољним техничким и кадровским капацитетом.

Наручилац је дужан да у конкурсној документацији одреди шта сматра неопходним финансијским и пословним, као и довољним техничким и кадровским капацитетом.

Одредбе става 2. тач. 6) и 7), као и става 3. овог члана не примењују се у случају јавне набавке финансијске услуге кредита, када се као понуђач јавља пословна банка и када је банка у обавези да гарантује тајност података о својим клијентима у складу са законом којим се регулише пословање банака.

Наручилац може да одреди и друге додатне услове за учешће у поступку јавне набавке, посебно уколико се односе на социјална и еколошка питања.

Наручилац одређује услове за учешће у поступку тако да ти услови не дискриминишу

понуђаче и да су у логичкој вези са предметом јавне набавке.

Наручилац може да одреди додатне услове у погледу испуњавања обавеза које понуђач има према својим подизвођачима или добављачима.

Наручилац може у конкурсној документацији да наведе овлашћени орган који ће давати потребна обавештења у погледу обавеза које треба испунити да би се задовољили захтеви из важећих прописа о заштити на раду, запошљавању и условима рада.

У случају из става 8. овог члана наручилац је дужан да од понуђача или кандидата захтева да при састављању својих понуда изричито наведу да су поштовали обавезе које произлазе из важећих прописа о заштити на раду, запошљавању и условима рада.

Одредбе овог члана сходно се примењују и на физичка лица као понуђаче.

+ Правна мишљења

Доказивање испуњености услова

Члан 45.

Испуњеност услова из члана 44. став 2. овог закона понуђач доказује достављањем следећих доказа уз понуду:

- 1) извода из регистра надлежног органа;
- 2) оснивачког акта понуђача;
- 3) потврде надлежног органа којом доказује да му није изречена мера забране обављања делатности;
- 4) потврде надлежног пореског органа или потврде надлежног органа да се понуђач налази у поступку приватизације;
- 5) важеће дозволе за обављање одговарајуће делатности, издате од стране надлежног органа.

Испуњеност услова из члана 44. став 2. тач. 6) и 7) и члана 44. став 5. овог закона понуђач доказује достављањем следећих доказа уз понуду:

1) биланса стања са мишљењем овлашћеног ревизора или извода из тог биланса стања, односно исказа о понуђачевим укупним приходима од продаје и приходима од производа, радова или услуга, на које се уговор о јавној набавци односи - најдуже за претходне три обрачунске године, као и мишљење или исказе банака или других специјализованих институција односно доказе који су наведени у јавном позиву и у конкурсној документацији. Наручилац је дужан да у јавном позиву или у конкурсној документацији наведе који је доказ из ове тачке изабрао и које друге доказе који доказују финансијски и пословни капацитет понуђач треба да приложи;

2) један или више доказа примерених предмету уговора, количини и намени, као што је:

(а) списак најважнијих испоручених добара, изведених радова или пружених услуга за период од претходних пет година за радове, односно три године за добра и услуге, са износима, датумима и листама купаца односно наручилаца. Ако су купци односно наручиоци, субјекти који се у смислу овог закона сматрају наручиоцем, доказ мора бити у облику потврде, издате или потписане од стране надлежног органа, а ако су купци, односно наручиоци остала правна лица односно предузетници, потврду издаје или потписује тај купац односно тај наручилац,

(б) опис понуђачеве техничке опремљености и апаратуре, мера за обезбеђивање квалитета и капацитета за истраживање и развој,

(в) изјава о кључном техничком особљу и другим експертима који раде за понуђача, који ће бити одговорни за извршење уговора, као и о лицима одговорним за контролу квалитета,

(г) узорак, опис или фотографија производа и описа радова или услуга које ће понуђач извести односно пружити. У случају сумње, наручилац може да захтева доказ о аутентичности узорака, описа или фотографија,

(д) декларација о усаглашености, сертификат, акредитација и други резултати оцењивања усаглашености према стандардима и сродним документима за оцењивање усаглашености или било које друго одговарајуће средство којим понуђач доказује усаглашеност понуде са техничком спецификацијом или стандардима траженим у конкурсној документацији.

Докази о испуњености услова из члана 44. овог закона могу се достављати у неовереним копијама.

Понуђач чија понуда је оцењена као најповољнија је дужан да у примереном року који одреди наручилац, који не може бити дужи од три дана од дана пријема писменог позива наручиоца, достави оригинал или оверену копију доказа о испуњености услова из члана 44. овог закона.

Наручилац је дужан да позив из става 4. овог члана упути пре доношења одлуке о избору најповољније понуде понуђачу чија је понуда оцењена као најповољнија.

Уколико понуђач чија је понуда оцењена као најповољнија не достави оригинал или оверену копију доказа у року из става 4. овог члана, наручилац ће његову понуду одбити као неисправну.

Доказ из става 1. тачка 3) овог члана мора бити издат после дана објављивања јавног позива, односно дана када је послат позив за подношење понуда.

Доказ из става 1. тачка 4) овог члана може бити издат и пре објављивања јавног позива, ако од дана његовог издавања до дана објављивања јавног позива, односно до дана слања позива за достављање понуда, није протекло више од шест месеци.

Ако понуђач има седиште у другој држави, наручилац може да провери да ли су документи којима понуђач доказује испуњеност тражених услова издати од стране надлежних органа те државе.

Понуђач је дужан да без одлагања, а најкасније у року од пет дана од дана настанка промене у било којем од података из овог члана, о тој промени писмено обавести наручиоца и да је документује на прописани начин.

+ Правна мишљења

Стручне референце као услов за учешће и поверљивост прибављених података

Члан 46.

Ако наручилац захтева да се приложи стручне референце као услов за учешће у поступку јавне набавке, дужан је да у јавном позиву или позиву за подношење понуде и у конкурсној документацији наведе које стручне препоруке (референце) понуђачи морају прибавити.

Наручилац је дужан да доследно поштује законите интересе понуђача, штитећи њихове техничке и пословне тајне.

Наручилац може да користи прибављене податке само за потребе конкретне јавне набавке.

Понуђач је одговоран за аутентичност стручних референци из става 1. овог члана.

Негативне референце

Члан 47.

Наручилац може да одбије понуду уколико поседује доказ који потврђује да понуђач није испуњавао своје обавезе по раније закљученим уговорима о јавним набавкама који су се односили на исти предмет набавке, за период од претходних пет година за радове, односно три године за добра и услуге.

Доказ из става 1. овог члана може бити:

- 1) правноснажна судска пресуда;
- 2) исправа о реализованом средству обезбеђења испуњења уговорних обавеза;
- 3) извештај надзорног органа о изведеним радовима;
- 4) изјава о раскиду уговора због неиспуњења обавеза дата на начин и под условима предвиђеним законом којим се уређују облигациони односи;
- 5) други релевантан доказ који је од значаја за уредно испуњење обавеза по раније закљученим уговорима о јавним набавкама.

Наручилац је дужан да у конкурсној документацији наведе врсту релевантног доказа из става 2. тачка 5) овог члана.

Изјава понуђача

Члан 48.

Ако се у држави у којој понуђач има седиште не издају докази из члана 45. овог закона, понуђач може, уместо доказа, приложити своју писмену изјаву, дату под кривичном и материјалном одговорношћу, односно изјаву оверену пред судским или управним органом, нотаром или другим надлежним органом те државе.

Наручилац је дужан да провери да ли су испуњени услови за примену става 1. овог члана.

8. Услови за подизвођаче и учеснике у заједничкој понуди

Испуњеност услова од стране подизвођача

Члан 49.

Наручилац је дужан да у конкурсној документацији захтева од понуђача да у понуди наведе да ли ће извршење набавке делимично поверити подизвођачу.

Ако понуђач у понуди наведе да ће делимично извршење набавке поверити подизвођачу, дужан је да наведе назив подизвођача, а уколико уговор између наручиоца и понуђача буде

закључен, тај подизвођач ће бити наведен у уговору.

Понуђач у потпуности одговара наручиоцу за извршење уговорене набавке, без обзира на број подизвођача.

Понуђач је дужан да наручиоцу, на његов захтев, омогући приступ код подизвођача ради утврђивања испуњености услова.

Понуђач је дужан да за подизвођаче достави доказе о испуњености услова из члана 44. став 2. тач. 1) до 5) овог закона на начин одређен чланом 45. овог закона.

Понуђач је дужан да за подизвођаче достави доказе о испуњености осталих услова из члана 44. овог закона на начин одређен конкурсном документацијом.

Испуњеност услова у заједничкој понуди

Члан 50.

Понуду може поднети група понуђача.

У случају из става 1. овог члана наручилац не може од групе понуђача да захтева да се повезују у одређени правни облик како би могли да поднесу заједничку понуду.

Ако заједничка понуда буде оцењена као најповољнија понуда, наручилац може пре закључења уговора да тражи од групе понуђача да поднесу правни акт којим се обавезују на заједничко извршење набавке, ако је то неопходно за успешно извршење јавне набавке.

Правним актом из става 3. овог члана прецизира се одговорност сваког понуђача из групе понуђача за извршење уговора.

Понуђачи из групе понуђача одговарају неограничено солидарно према наручиоцу.

Наручилац може да тражи од правних лица из групе понуђача да у понудама или у пријавама за признавање квалификације наведу имена и одговарајуће професионалне квалификације лица која ће бити одговорна за извршење уговора.

Сваки понуђач из групе понуђача мора да испуни услове из члана 44. став 2. тач. 1) до 5) овог закона, што доказује достављањем доказа из члана 45. овог закона, а остале услове из члана 44. овог закона испуњавају заједно.

9. Критеријуми за избор најповољније понуде

Одређивање критеријума

Члан 51.

Наручилац је дужан да објави исти критеријум и елементе критеријума за избор најповољније понуде у јавном позиву и у конкурсној документацији.

Елементи критеријума на основу којих наручилац бира најповољнију понуду у конкурсној документацији морају бити описани и вредновани, не смеју бити дискриминаторски и морају стајати у логичкој вези са садржином јавне набавке.

Наручилац у конкурсној документацији наводи, описује и вреднује критеријум и све елементе критеријума које намерава да примени, а посебно наводи методологију за доделу

пондера за сваки елемент критеријума која ће омогућити накнадну објективну проверу оцењивања понуда.

Наручилац ће у конкурсној документацији одредити елементе критеријума на основу којих ће извршити избор најповољније понуде у ситуацији када постоје две или више понуда са једнаким бројем пондера.

При оцењивању понуда наручилац је дужан да примењује само онај критеријум и елементе критеријума који су садржани у конкурсној документацији, и то на начин како су описани и вредновани.

+ Правна мишљења

Врсте критеријума

Члан 52.

Критеријуми за оцењивање понуде су:

- 1) економски најповољнија понуда или
- 2) најнижа понуђена цена.

Критеријум економски најповољније понуде заснива се на различитим елементима критеријума у зависности од предмета јавне набавке, као што су:

- 1) понуђена цена;
- 2) услови плаћања;
- 3) рок испоруке или извршења услуге или радова;
- 4) текући трошкови;
- 5) трошковна економичност;
- 6) квалитет;
- 7) техничке и технолошке предности;
- 8) пост-продајно сервисирање и техничка помоћ;
- 9) гарантни период и врста гаранција;
- 10) обавезе у погледу резервних делова;
- 11) пост-гаранцијско одржавање;
- 12) естетске и функционалне карактеристике и др.

Услови за учешће из члана 44. овог закона не могу бити одређени као елементи критеријума.

Сваком елементу критеријума наручилац у конкурсној документацији одређује релативни значај (пондер), тако да збир пондера износи 100.

Избор између достављених понуда применом критеријума економски најповољније понуде наручилац спроводи тако што их рангира на основу пондера одређених за елементе критеријума.

У случају примене критеријума економски најповољније понуде, а у ситуацији када постоје понуде домаћег и страног понуђача који пружају услуге или изводе радове,

наручилац мора изабрати понуду најповољнијег домаћег понуђача под условом да разлика у коначном збиру пондера између најповољније понуде страног понуђача и најповољније понуде домаћег понуђача није већа од 20 у корист понуде страног понуђача.

У случају примене критеријума економски најповољније понуде, а у ситуацији када постоје понуде понуђача који нуде добра домаћег порекла и понуде понуђача који нуде добра страног порекла, наручилац мора као најповољнију понуду изабрати понуду понуђача који нуди добра домаћег порекла под условом да разлика у коначном збиру пондера између најповољније понуде понуђача који нуди добра страног порекла и најповољније понуде понуђача који нуди добра домаћег порекла није већа од 20 у корист понуде понуђача који нуди добра страног порекла.

Избор између достављених понуда применом критеријума најниже понуђене цене заснива се на најнижој цени као једином критеријуму.

У случају примене критеријума најниже понуђене цене, а у ситуацији када постоје понуде домаћег и страног понуђача који пружају услуге или изводе радове, наручилац мора изабрати понуду домаћег понуђача под условом да његова понуђена цена није већа од 20 % у односу на најнижу понуђену цену страног понуђача.

У случају примене критеријума најниже понуђене цене, а у ситуацији када постоје понуде понуђача који нуде добра домаћег порекла и понуде понуђача који нуде добра страног порекла, наручилац мора изабрати понуду понуђача који нуди добра домаћег порекла под условом да његова понуђена цена није преко 20 % већа у односу на најнижу понуђену цену понуђача који нуди добра страног порекла.

Одредбе ст. 6, 7, 9. и 10. овог члана примењују се и на јавну набавку обликовану по партијама.

Предност дата домаћим понуђачима у ст. 6, 7, 9. и 10. овог члана у поступцима јавних набавки у којима учествују понуђачи из држава потписница Споразума о слободној трговини у централној Европи (ЦЕФТА 2006) примењиваће се сходно одредбама тог споразума.

Министар надлежан за послове финансија ближе уређује доказе о испуњености услова из ст. 6, 7, 9. и 10. овог члана.

+ Правна мишљења

10. Понуда у поступку јавне набавке

Подношење понуде

Члан 53.

Понуђач понуду подноси непосредно, путем поште или у електронском облику у складу са чланом 54. овог закона.

Понуђач може да поднесе само једну понуду.

Понуђач који је самостално поднео понуду не може истовремено да учествује у заједничкој понуди или као подизвођач.

У року за подношење понуде понуђач може да измени, допуни или опозове своју понуду, на начин који је одређен за подношење понуде.

Подношење електронске понуде и спровођење електронске лицитације

Члан 54.

Понуђач понуду може поднети у електронском облику уколико наручилац у конкурсној документацији одреди такву могућност. Таква понуда мора да има заштиту електронског потписа, а потпис мора бити оверен квалификационом потврдом. Електронска понуда мора да има временску ознаку.

Информациони систем наручиоца мора да обезбеди технолошки независан пријем понуда и увид у понуде тек по истеку рока за пријем понуда.

Министар надлежан за послове финансија посебним актом ближе уређује начин поступања са електронским понудама и начин спровођења електронске лицитације.

Важење понуде

Члан 55.

Рок важења понуде обавезно се наводи у понуди и не може бити краћи од 60 дана од дана отварања понуда.

Наручилац може, у случају истека рока важења понуде, у писаном облику да затражи од понуђача продужење рока важења понуде.

Понуђач који прихвати захтев за продужење рока важења понуде не може мењати понуду.

+ Правна мишљења

Понуде са варијантама

Члан 56.

Ако је критеријум за избор најповољније понуде економски најповољнија понуда, наручилац ће узети у обзир варијанте поднете од стране понуђача које испуњавају минимум захтева из наручиочевих техничких спецификација.

Наручилац је дужан да у конкурсној документацији наведе минималне техничке спецификације које се морају поштовати у понуди са варијантама.

Ако понуда са варијантама није дозвољена, наручилац је дужан да то посебно нагласи у јавном позиву и у конкурсној документацији.

Неуобичајено ниска цена

Члан 57.

Наручилац може да одбије понуду због неуобичајено ниске цене.

Ако понуда садржи неуобичајено ниску цену, наручилац је дужан да у писаном облику захтева детаљно образложење свих њених саставних делова које сматра меродавним, а нарочито наводе у погледу економике начина градње, производње или изабраних

техничких решења, у погледу изузетно повољних услова који понуђачу стоје на располагању за извршење уговора или у погледу оригиналности производа, услуга или радова које понуђач предлаже.

Наручилац је дужан да понуђачу у случају из става 2. овог члана одреди примерен рок за одговор који не може бити дужи од 20 дана од дана пријема захтева.

Наручилац је дужан да по добијању образложења провери меродавне саставне елементе понуде из става 2. овог члана.

Наручилац нарочито проверава испуњење обавеза које произлазе из важећих прописа о заштити на раду, запошљавању и условима рада од стране понуђача или кандидата ако неубичајено ниска цена произлази из непридржавања ових прописа.

+ Правна мишљења

Додатна објашњења, контрола и допуштене исправке

Члан 58.

Наручилац може да захтева од понуђача додатна објашњења која ће му помоћи при прегледу, вредновању и упоређивању понуда, а може да врши и контролу (увид) код понуђача односно његовог подизвођача.

Наручилац не може да захтева, дозволи или понуди промену у садржини понуде, укључујући промену цене, а посебно не може да захтева, дозволи или понуди такву промену која би неисправну понуду учинила исправном.

Наручилац може, уз сагласност понуђача, да изврши исправке рачунских грешака уочених приликом разматрања понуде по окончаном поступку отварања понуда.

У случају јавне набавке чија је вредност већа од 300.000.000 динара, понуђач је дужан да наручиоцу поднесе понуду и копију понуде у две одвојене коверте.

За идентичност понуде и копије јемчи понуђач.

Понуда се отвара у складу са одредбама овог закона, а копија понуде се неотворена истовремено и непосредно доставља Републичкој комисији за заштиту права у поступцима јавних набавки.

Ако се не поднесе захтев за заштиту права, депонована копија се враћа понуђачу одмах по истеку рока за подношење захтева за заштиту права.

Ако понуђач поднесе захтев за заштиту права понуђача, депонована копија се враћа понуђачу одмах по окончању поступка за заштиту права.

Наручилац може да захтева од понуђача или кандидата да у року који није дужи од 20 дана поднесе додатне доказе о испуњавању услова, али само у случају када понуђач или кандидат није могао да прибави тражена документа због тога што она до тренутка подношења понуде нису могла бити издата по прописима државе у којој понуђач или кандидат има седиште.

У случају из става 9. овог члана, наручилац ће да наведе који додатни докази и документи морају бити приложени.

11. Рокови у поступку јавне набавке

Рок за подношење понуда

Члан 59.

Наручилац је дужан да у јавном позиву и у конкурсној документацији одреди рок у којем би требало поднети понуде.

Рок за подношење понуда одређен у јавном позиву мора бити исти као и рок за подношење понуда одређен у конкурсној документацији.

Одређивањем рока из става 2. овог члана сматра се одређивање дана и сата до којег се понуде могу подносити.

По истеку рока за подношење понуда понуђач не може повући нити мењати понуду, а уколико то ипак учини или уколико не потпише уговор када је његова понуда изабрана, наручилац је овлашћен да уновчи гаранцију дату уз понуду.

Рачунање рокова

Члан 60.

Рокови за подношење понуда рачунају се од дана када је јавни позив за јавну набавку објављен у "Службеном гласнику Републике Србије", односно од дана када је позив за подношење понуда послат понуђачима.

Благовремена понуда

Члан 61.

Благовременом понудом сматра се понуда примљена од стране наручиоца у року одређеном за подношење понуда.

Наручилац је дужан да по пријему одређене понуде назначи датум и сат њеног пријема и да понуђачу, на његов захтев, изда потврду о пријему.

Ако је понуда поднета по истеку рока за подношење понуда, сматраће се неблаговременом, а наручилац ће је по окончању поступка отварања понуда вратити неотворену понуђачу, са знаком да је поднета неблаговремено.

Одређивање рока за подношење понуда

Члан 62.

Рок за подношење понуда мора бити примерен времену потребном за припрему исправне понуде.

Ако се за припрему понуде захтева преглед обимне конкурсне документације или обимних техничких спецификација, обилазак локације и сл. наручилац ће предвидети могућност продужења рока.

Општи рок за подношење понуда у отвореном поступку

Члан 63.

Рок за подношење понуда у отвореном поступку не може бити краћи од 30 дана од дана када је јавни позив објављен у "Службеном гласнику Републике Србије".

Скраћени рок за подношење понуда у отвореном поступку

Члан 64.

Рок за подношење понуда у отвореном поступку може бити краћи од рока из члана 63. овог закона, али не може бити краћи од 22 дана од дана када је јавни позив објављен, ако је наручилац у складу са чланом 71. овог закона:

- 1) објавио претходни распис о намери да спроведе поступак јавне набавке;
- 2) претходни распис објавио у року од најмање 30 дана, а највише 12 месеци пре него што је јавни позив објављен;
- 3) у претходном распису објавио све информације које је имао на располагању у моменту слања тог расписа.

Рокови за подношење пријава у рестриктивном поступку и понуда у преговарачком поступку

Члан 65.

Рок за подношење пријава за учествовање у рестриктивном поступку, односно понуда у преговарачком поступку са објављивањем јавног позива, не може бити краћи од 25 дана од дана када је јавни позив објављен у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одређивање општег рока за подношење понуда у рестриктивном поступку

Члан 66.

Рок за подношење понуда у рестриктивном поступку не може бити краћи од 30 дана од дана када је наручилац послао писмени позив.

Скраћени рок за подношење понуда у рестриктивном поступку

Члан 67.

Рок за подношење понуда у рестриктивном поступку може бити краћи од рока из члана 66. овог закона, али не може бити краћи од 22 дана од дана када је наручилац послао писмени позив ако је наручилац:

- 1) објавио претходни распис о намери да спроведе поступак јавне набавке;
- 2) претходни распис објавио у року од најмање 30 дана, а највише 12 месеци пре него што је јавни позив објављен;
- 3) у претходном распису објавио све информације које је имао на располагању у моменту

слања тог расписа.

Услови за додатно скраћење рокова у рестриктивном поступку

Члан 68.

Ако у рестриктивном поступку због хитности није могуће поступити у роковима из чл. 65, 66. и 67. овог закона, наручилац може да одреди следеће рокове:

1) рок за подношење пријаве за учествовање у поступку не може бити краћи од 15 дана од дана када је јавни позив објављен у "Службеном гласнику Републике Србије";

2) рок за подношење понуде не може бити краћи од десет дана од дана када је наручилац послао писани позив, осим у случају спровођења рестриктивног поступка на основу члана 22. став 3. овог закона када наручилац одређује примерени рок.

12. Огласи о јавној набавци

Начин објављивања огласа

Члан 69.

Огласи о јавним набавкама објављују се у "Службеном гласнику Републике Србије" у року од 15 дана од дана достављања захтева наручиоца за објављивање огласа, осим у случају спровођења преговарачког поступка без објављивања јавног позива из члана 24. став 1. тачка 4) овог закона када се обавештење о избору најповољније понуде објављује у року од пет дана од дана достављања захтева.

Ако је вредност јавне набавке за добра, услуге или радове изнад лимита утврђеног Законом о буџету Републике Србије за набавке мале вредности, огласи се објављују на Порталу јавних набавки.

Наручиоци могу на Порталу јавних набавки објавити огласе за набавке мале вредности.

Сви огласи о јавним набавкама објављују се на српском језику.

Уколико вредност набавке прелази 150.000.000 динара за добра и услуге, односно 300.000.000 динара за радове, огласи о јавним набавкама објављују се и на језику који се уобичајено користи у међународној трговини.

+ Правна мишљења

Врсте огласа

Члан 70.

Врсте огласа су:

- 1) претходни распис;
- 2) јавни позив;
- 3) обавештење о избору најповољније понуде у складу са чланом 24. став 2. овог закона;
- 4) обавештење о закљученом уговору о јавној набавци;

5) обавештење о обустави поступка јавне набавке.

Претходни распис

Члан 71.

За планиране јавне набавке чија је оквирна вредност већа од 50.000.000 динара наручилац је дужан да најмање једном годишње објави претходни распис о намери да спроведе поступак јавне набавке.

Претходни распис објављује се у року од најмање 30 дана, а највише 12 месеци пре него што ће бити објављен јавни позив за јавну набавку.

Јавни позив

Члан 72.

Наручилац је дужан да објави јавни позив за прикупљање понуда, односно пријава за јавну набавку у:

- 1) отвореном поступку;
- 2) првој фази рестриктивног поступка;
- 3) квалификационом поступку;
- 4) преговарачком поступку са објављивањем јавног позива;
- 5) поступку путем конкурса.

Јавни позив из става 1. тач. 1), 4) и 5) овог члана садржи податке о наручиоцу, предмету набавке, условима за учествовање у поступку, критеријуму и елементима критеријума за избор најповољније понуде, времену и месту увида у конкурсну документацију, условима за преузимање конкурсне документације, времену и месту подношења понуде, времену и месту отварања понуда, року за доношење одлуке о избору најповољније понуде, као и о имену особе за контакт која ће пружати додатне информације.

Јавни позив из става 1. тач. 2) и 3) овог члана садржи податке о наручиоцу, предмету набавке, условима за признавање квалификације, времену и месту увида у конкурсну документацију, условима за преузимање конкурсне документације, времену и месту подношења пријаве, року за доношење одлуке о признавању квалификације, као и о имену особе за контакт која ће пружати додатне информације.

Јавни позив из ст. 2. и 3. овог члана може да садржи и друге податке неопходне за обавештавање понуђача.

+ Правна мишљења

Садржина позива за подношење понуда у другој фази рестриктивног поступка

Члан 73.

Позив за подношење понуда у другој фази рестриктивног поступка садржи податке о наручиоцу, предмету набавке, критеријуму и елементима критеријума за избор

најповољније понуде, времену и месту увида у конкурсну документацију, условима за преузимање конкурсне документације, времену и месту подношења понуде, времену и месту отварања понуда, року за доношење одлуке о избору најповољније понуде, као и о адреси наручиоца за контакт на којој ће се пружати додатне информације.

Позив из става 1. овог члана може да садржи и друге податке неопходне за обавештавање кандидата.

Обавештење о закљученом уговору о јавној набавци

Члан 74.

Наручилац је дужан да обавештење о закљученом уговору о јавној набавци достави ради објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије" у року од три дана од дана закључења уговора, као и да у истом року то обавештење објави на Порталу јавних набавки.

13. Отварање понуда и пријава

Јавно отварање понуда и пријава

Члан 75.

Отварање понуда и пријава је јавно.

Изузетно, наручилац може из разлога чувања пословне, службене, војне или државне тајне одлучити да поступак отварања понуда и пријава не буде јаван.

Одлуку из става 2. овог члана наручилац је дужан да наведе приликом оглашавања јавне набавке.

Записник о отварању понуда

Члан 76.

Наручилац је дужан да о поступку отварања понуда води записник у који се уносе нарочито следећи подаци:

- 1) број под којим је понуда, односно пријава, заведена;
- 2) назив понуђача, односно шифра понуђача ако је понуда поднета у поступку конкурса за нацрте;
- 3) понуђена цена и евентуални попусти које нуди понуђач;
- 4) подаци из понуде који су одређени као елементи критеријума;
- 5) недостаци у понудама.

Наручилац је дужан да у току поступка обезбеди чување понуђачеве пословне тајне.

Одредбе овог члана сходно се примењују и на отварање пријава.

Министар надлежан за послове финансија ближе уређује поступак отварања понуда и прописује образац за вођење записника о отварању понуда.

Достављање записника о отварању понуда

Члан 77.

Наручилац је дужан да у року од три дана од дана окончања поступка отварања понуда, односно пријава достави понуђачима записник о отварању понуда, односно пријава.

14. Избор најповољније понуде

Члан 78.

Наручилац је дужан да у поступку јавне набавке, пошто прегледа понуде, одбије све неисправне и неодговарајуће, а може да одбије и неприхватљиве понуде.

Понуде које није одбио као неприхватљиве наручилац оцењује применом елемената критеријума и на основу тога их рангира.

По спроведеном оцењивању и рангирању понуда наручилац бира најповољнију понуду.

Наручилац доноси одлуку о избору најповољније понуде ако је прибавио најмање једну исправну и одговарајућу понуду.

+ Правна мишљења

Одлука о обустави поступка јавне набавке

Члан 79.

Наручилац је дужан да обустави поступак јавне набавке уколико нису испуњени услови за избор најповољније понуде из члана 78. овог закона или за састављање листе кандидата из члана 22. став 6. овог закона.

Наручилац може да обустави поступак јавне набавке из објективних и доказивих разлога, који се нису могли предвидети у време покретања поступка и који онемогућавају да се започети поступак оконча, односно услед којих је престала потреба наручиоца за предметном набавком због чега се неће понављати у току исте буџетске године.

Наручилац је дужан да своју одлуку о обустави поступка јавне набавке писмено образложи, посебно наводећи разлоге обуставе поступка и да је достави понуђачима у року од три дана од дана доношења одлуке.

Наручилац је дужан да обавештење о обустави поступка јавне набавке достави ради објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије" и на Порталу јавних набавки, на начин прописан чланом 69. овог закона, у року од три дана од дана доношења одлуке о обустави поступка јавне набавке.

+ Правна мишљења

Извештај о стручној оцени понуда

Члан 80.

Комисија за јавну набавку дужна је да састави писмени извештај о стручној оцени

понуда.

Извештај из става 1. овог члана мора да садржи нарочито следеће податке:

- 1) назив и адресу наручиоца;
- 2) предмет и вредност уговора о јавној набавци;
- 3) називе понуђача чије су понуде одбијене и разлоге за њихово одбијање;
- 4) начин примене методологије доделе пондера;
- 5) назив понуђача чија је понуда најповољнија, а ако је понуђач навео да ће набавку извршити уз помоћ подизвођача и сваки део уговора који ће извршити подизвођач;
- 6) ако је спроведен преговарачки поступак - околности које оправдавају примену тог поступка.

Одлука о избору најповољније понуде

Члан 81.

На основу извештаја из члана 80. овог закона, наручилац доноси одлуку о избору најповољније понуде у року одређеном у позиву за подношење понуда.

Одлука о избору најповољније понуде мора бити образложена и мора да садржи нарочито податке из члана 80. овог закона.

Наручилац је дужан да одлуку о избору најповољније понуде достави свим понуђачима у року од три дана од дана доношења одлуке.

Уговор о јавној набавци

Члан 82.

Наручилац закључује уговор о јавној набавци са понуђачем чија је понуда изабрана као најповољнија.

Ако понуђач чија је понуда изабрана као најповољнија одбије да закључи уговор о јавној набавци, наручилац може да закључи уговор са првим следећим најповољнијим понуђачем.

Уговор о јавној набавци мора бити закључен у складу са најповољнијом понудом.

Након закључења уговора наручилац може да дозволи промену цене само из објективних разлога који морају бити одређени у конкурсној документацији, односно предвиђени посебним прописима.

Уговор о јавној набавци не може бити закључен пре истека рока за подношење захтева за заштиту права из члана 107. овог закона.

+ Правна мишљења

III. ЈАВНЕ НАБАВКЕ У ОБЛАСТИМА ВОДОПРИВРЕДЕ, ЕНЕРГЕТИКЕ, РУДАРСТВА, ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА И САОБРАЋАЈА

Наручиоци

Члан 83.

Наручиоци јавних набавки у областима водопривреде, енергетике, рударства, телекомуникација и саобраћаја јесу наручиоци из члана 3. овог закона и лица из члана 84. овог закона, када набављају добра, услуге или радове неопходне за обављање делатности из члана 85. овог закона.

На услове, начин и поступак јавне набавке који у овом поглављу нису посебно уређени примењују се остале одредбе овог закона.

+ Правна мишљења

Носиоци посебних и искључивих права

Члан 84.

Ако Република Србија, територијална аутономија или локална самоуправа на основу посебног закона, подзаконског акта или другог прописа додели посебна или искључива права за обављање делатности из члана 85. овог закона лицу које није наручилац из члана 3. овог закона, ималац таквог права је дужан да приликом набавке добара, услуга или радова неопходних за обављање тих делатности поступа као наручилац у смислу одредаба овог закона.

Посебно или искључиво право у смислу одредаба овог закона је право које додељује Република Србија, територијална аутономија или локална самоуправа, чији циљ или последица је ограничење права обављања делатности из члана 85. овог закона на ограничен број лица на истом географском подручју.

Предмет јавне набавке

Члан 85.

Предмет јавне набавке у областима водопривреде, енергетике, рударства, телекомуникација и саобраћаја у смислу овог закона јесте набавка добара, услуга и радова неопходних за:

1) изградњу, одржавање и експлоатацију објеката за производњу, транспорт, односно пренос и дистрибуцију: воде за пиће, електричне енергије, гаса и топлотне енергије;

2) истраживање или вађење нафте и гаса, истраживање или ископавање угља и осталих минералних сировина и других чврстих горива;

3) изградњу, одржавање и коришћење објеката у функцији ваздушног, речног и железничког саобраћаја, као и линијског градског и приградског превоза путника у друмском саобраћају који се обавља трамвајима, тролејбусима и аутобусима;

4) изградњу, одржавање и коришћење телекомуникационих мрежа и капацитета и пружање телекомуникационих услуга.

Предмет јавне набавке у области енергетике јесте и набавка електричне енергије, нафте и гаса.

Јавном набавком у областима водопривреде и енергетике у смислу овог закона не сматра се набавка добара, услуга и радова за:

1) производњу воде за пиће или електричне енергије:

(а) ако лице које није наручилац из члана 3. овог закона црпи воду за пиће или производи електричну енергију, а потрошња тих добара је неопходна за обављање делатности тог лица које нису обухваћене ставом 1. овог члана;

(б) ако снабдевање јавне мреже зависи искључиво од личне потрошње лица које није наручилац из члана 3. овог закона и не прелази 30% укупне производње тога лица воде за пиће или електричне енергије, узимајући у обзир просек за претходне три године, укључујући и текућу;

2) производњу гаса или топлотне енергије:

(а) ако је производња гаса или топлоте од стране лица које није наручилац из члана 3. овог закона неизбежна последица обављања делатности тог лица које нису обухваћене ставом 1. овог члана;

(б) ако је снабдевање јавне мреже намењено искључиво економској експлоатацији те производње и не прелази 20% годишњег укупног прихода лица које није наручилац из члана 3. овог закона, узимајући у обзир претходне три године и текућу годину.

+ Правна мишљења

Друге набавке

Члан 86.

Предмет јавне набавке у области водопривреде су и набавке повезане са:

1) пројектима хидрауличног инжењерства, иригацијом или исушивањем земљишта, под условом да ће се више од 20% укупне количине воде која се добије овим пројектима, иригацијом или исушивањем земљишта користити као вода за пиће;

2) пречишћавањем и одвођењем атмосферских и отпадних вода.

Набавке у областима водопривреде, енергетике, рударства, телекомуникација и саобраћаја на које се Закон не примењује

Члан 87.

Одредбе овог закона не примењују се на набавке у областима водопривреде, енергетике, рударства, телекомуникација и саобраћаја у случајевима:

1) када наручилац који се бави делатношћу изградње, одржавања и коришћења телекомуникационих мрежа и капацитета, и пружањем телекомуникационих услуга спроводи набавку чија је искључива намена у томе да му се омогући да пружа једну или више телекомуникационих услуга, под условом да друго лице може слободно нудити своје услуге на истом географском подручју под једнаким условима;

2) када наручилац закључује уговор за куповину воде за пиће;

3) када наручилац који је тарифни купац закључује уговор за набавку електричне енергије;

4) када наручилац транспортује нафту или природни гас, односно преноси или

дистрибуира електричну енергију, преко система код којих постоји само један понуђач;

5) када наручилац одговоран за снабдевање електричном енергијом тарифних купаца, по претходно прибављеној сагласности министарства надлежног за послове енергетике, набавља недостајуће количине електричне енергије утврђене Енергетским билансом Републике Србије за потребе снабдевања тих купаца, непосредно од произвођача електричне енергије;

6) јавног конкурса за нацрте који наручилац организује за намене које нису одређене у члану 85. овог закона;

7) када привредни субјект који је основан од стране више наручилаца врши набавке од својих оснивача за потребе обављања делатности из члана 85. став 1. овог закона;

8) када наручилац као повезано лице у смислу закона којим се уређује порез на добит предузећа, односно закона којим се уређује порез на доходак грађана, врши набавку од лица са којим је повезан, под условом да је у претходне три године наручилац остварио најмање 80% просечног укупног прихода за лице са којим је повезан.

Одредбе овог закона не примењују се на остале набавке добара, услуга и радова за потребе обављања делатности из члана 85. овог закона, под условом да наручилац нема искључива или посебна права на обављање тих делатности и да други привредни субјекти могу слободно да врше те делатности на истом географском подручју под једнаким условима.

+ Правна мишљења

Претходни распис

Члан 88.

За планиране јавне набавке из члана 85. овог закона чија је оквирна вредност већа од 100.000.000 динара наручилац је дужан да најмање једном годишње објави претходни распис из члана 70. овог закона.

Квалификациони поступак

Члан 89.

Квалификациони поступак може се одвијати кроз више фаза квалификације и мора бити постављен на недискриминаторским условима, унапред установљеним од стране наручиоца.

Наручилац у одлуци о признавању квалификације одређује и период за који се признаје квалификација кандидатима, а који не може бити дужи од четири године.

Током важења листе кандидата формиране на начин предвиђен ставом 2. овог члана наручилац је дужан да исту ажурира на сваких шест месеци признавањем квалификације сваком подносиоцу пријаве који испуњава услове из става 1. овог члана и који је у међувремену поднео пријаву за признавање квалификације.

Наручилац може услове из става 1. овог члана по потреби ажурирати и позвати све кандидате да поднесу пријаве у складу са ажурираним условима.

На захтев сваког заинтересованог лица, услови из става 1. овог члана морају бити

доступни, а наручилац је дужан да га обавести и о њиховом ажурирању.

Ако наручилац сматра да његов систем квалификације испуњава и захтеве других наручилаца, може заинтересованим лицима да достави називе тих наручилаца.

У поступку јавне набавке у областима водопривреде, енергетике, рударства, телекомуникација и саобраћаја, наручилац може одлучити да користи листу кандидата другог наручиоца.

Одлука о коришћењу листе кандидата другог наручиоца доноси се у писменом облику и мора бити образложена.

Поштовање услова узајамности

Члан 90.

Ако понуђачи нуде производе пореклом из државе са којом Република Србија није закључила споразум који би омогућавао домаћим понуђачима равноправан приступ на тржишту те државе, таква се понуда може одбити ако удео производа пореклом из те државе прелази 50% укупне вредности производа из понуде.

Порекло производа утврђује се у складу са прописима.

Обустава поступка јавне набавке услуга

Члан 91.

Влада може, по прибављеном мишљењу министарства надлежног за економске односе са иностранством, привремено да обустави поступак јавне набавке услуга:

1) понуђачима који имају седиште у држави са којом Република Србија нема закључен уговор о једнаком третману домаћих и иностраних понуђача;

2) понуђачима који су повезана лица са понуђачима из тачке 1) овог члана и имају седиште у држави са којом Република Србија има закључен уговор о једнаком третману домаћих и страних понуђача, али немају непосредне и делотворне везе са привредом Републике Србије;

3) понуђачима који су поднели понуду чији је предмет услуга из државе са којом Република Србија нема закључен уговор о једнаком третману домаћих и страних понуђача.

+ Правна мишљења

Избор између једнаких понуда

Члан 92.

Ако су две понуде или већи број понуда једнаке, на основу критеријума одређених у члану 52. овог закона, наручилац је дужан да да предност понудама:

1) чији избор не може да буде обустављен на основу члана 91. овог закона;

2) чијим избором наручилац не би морао да набавља материјал који се по техничким карактеристикама разликује од постојећег материјала.

Једнаким понудама, у смислу става 1. овог члана, у погледу цене, сматрају се понуде у којима разлика у цени није већа од 3%.

+ Правна мишљења

IV. ЕВИДЕНЦИЈА О ЈАВНИМ НАБАВКАМА

Вођење евиденције

Члан 93.

Наручилац је дужан да прикупља и евидентира одређене податке о поступцима јавних набавки и закљученим уговорима о јавним набавкама.

Наручилац је у обавези да посебно евидентира податке о јавним набавкама мале вредности.

Извештај о закљученим уговорима

Члан 94.

Извештај о закљученим уговорима о јавним набавкама садржи податке о: наручиоцу, поступку и предмету јавне набавке, вредности јавне набавке, понуђачу са којим је закључен уговор о јавној набавци, приспелим понудама и огласу о јавној набавци.

Извештај о закљученим уговорима о јавним набавкама мале вредности садржи податке о: наручиоцу, укупном броју закључених уговора и укупној вредности закључених уговора.

Извештај о поступцима јавних набавки садржи податке о: броју успешно спроведених, обустављених и поништених поступака, разлозима за обустављање и поништење поступка, посебно за јавне набавке и јавне набавке мале вредности.

Наручилац је дужан да у календарској години Управи за јавне набавке доставља тромесечни извештај о закљученим уговорима о јавним набавкама и поступцима јавних набавки, и то најкасније до 10. у месецу који следи по истеку тромесечја.

Управа за јавне набавке је дужна да на основу достављених тромесечних извештаја наручилаца припреми преглед извештаја о закљученим уговорима о јавним набавкама и да га објави на Порталу јавних набавки.

Министар надлежан за послове финансија ближе уређује начин вођења евиденције о јавним набавкама и прописује садржину извештаја из ст. 1, 2. и 3. овог члана.

+ Правна мишљења

Додатне информације

Члан 95.

Управа за јавне набавке може затражити од сваког наручиоца извештај о сваком појединачном уговору о јавној набавци или поступку јавне набавке, са додатним информацијама, ако је то неопходно због вођења евиденције података у области јавних набавки.

Наручилац је дужан да тражене информације достави Управи за јавне набавке у најкраћем могућем року, а најкасније три дана по захтеву Управе за јавне набавке.

Збирни извештај о јавним набавкама

Члан 96.

Управа за јавне набавке је дужна да на основу појединачних, тромесечних извештаја наручилаца из члана 94. овог закона припреми збирни, годишњи извештај о јавним набавкама.

Управа за јавне набавке је дужна да збирни, годишњи извештај о јавним набавкама достави Влади најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.

V. ПОСЛОВИ ЈАВНИХ НАБАВКИ

Службеник за јавне набавке

Члан 97.

Наручилац је дужан да својим актом којим уређује систематизацију радних места одреди радно место у оквиру којег ће се обављати и послови из области јавних набавки.

Службеник за јавне набавке је лице стално запослено код наручиоца, које је обучено за обављање послова из области јавних набавки и које је о томе стекло одговарајући сертификат.

Министар надлежан за послове финансија прописује поступак издавања сертификата из става 2. овог члана и одређује:

- 1) који наручиоци су у обавези да одреде службеника за јавне набавке;
- 2) које послове обавља службеник за јавне набавке;
- 3) јединствени програм обуке службеника за јавне набавке;
- 4) услове које морају да испуњавају предавачи који врше обуку службеника за јавне набавке;
- 5) услове за стицање сертификата за службенике за јавне набавке.

Наручилац, по потреби, може да одреди већи број службеника за јавне набавке.

Сертификате за службенике за јавне набавке издаје Управа за јавне набавке, о чему води одговарајући регистар.

Наручилац је дужан да лицу које је распоређено за обављање послова јавних набавки омогући да у року од три месеца од дана заснивања радног односа стекне сертификат за службеника за јавне набавке.

+ Правна мишљења

VI. УПРАВА ЗА ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Облик организовања

Члан 98.

Управа за јавне набавке је посебна организација која обавља стручне послове у области јавних набавки, обезбеђује услове за економичну, ефикасну и транспарентну употребу јавних финансијских средстава за јавне набавке и подстицање конкурентности и равноправности понуђача у поступцима јавних набавки.

На рад и организацију Управе за јавне набавке примењују се прописи о државној управи.

Послови

Члан 99.

Управа за јавне набавке обавља послове који се односе на:

- 1) учешће у припреми прописа у области јавних набавки;
- 2) пружање саветодавне помоћи наручиоцима и понуђачима;
- 3) праћење поступака јавне набавке;
- 4) подношење захтева за заштиту права у случају повреде јавног интереса;
- 5) обавештавање органа надлежног за послове ревизије јавних средстава, буџетске инспекције и других органа надлежних за покретање прекршајног поступка о неправилностима у спровођењу поступака јавних набавки и достављању извештаја о јавним набавкама које утврди приликом обављања послова за које је надлежна;
- 6) издавање сертификата службеницима за јавне набавке, као и вођење регистра службеника за јавне набавке којима су издати сертификати;
- 7) објављивање и дистрибуцију одговарајуће стручне литературе;
- 8) припремање модела одлука и других аката које наручилац доноси у поступцима јавне набавке;
- 9) прикупљање информација о јавним набавкама у другим државама;
- 10) прикупљање статистичких и других података о спроведеним поступцима, закљученим уговорима о јавним набавкама и о ефикасности система јавних набавки у целини;
- 11) формирање и одржавање Портала јавних набавки ради унапређења опште информисаности наручилаца и понуђача;
- 12) сарадњу са страним институцијама и стручњацима из области јавних набавки;
- 13) сарадњу са другим државним органима и организацијама, организацијама за обавезно социјално осигурање, као и органима територијалне аутономије и локалне самоуправе;
- 14) друге послове у складу са законом.

Управа за јавне набавке је дужна да најкасније до 31. маја текуће године доставља Влади извештај о јавним набавкама у претходној години, са предлогом мера.

+ Правна мишљења

VII. ЗАШТИТА ПРАВА ПОНУЂАЧА И ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА

Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки

Члан 100.

Образује се Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки (у даљем тексту: Републичка комисија), као самосталан и независан орган Републике Србије, који обезбеђује заштиту права понуђача и јавног интереса у поступцима јавних набавки.

Републичка комисија има својство правног лица.

Седиште Републичке комисије је у Београду.

Републичка комисија има печат, у складу са законом.

Средства за рад Републичке комисије обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Републичка комисија за свој рад одговара Народној скупштини.

Надлежност

Члан 101.

У оквиру својих надлежности Републичка комисија:

- 1) одлучује о захтевима за заштиту права понуђача и јавног интереса (у даљем тексту: захтев за заштиту права);
- 2) одлучује о жалбама изјављеним против закључака наручиоца;
- 3) одлучује о предлогу наручиоца да поднети захтев за заштиту права не задржава активности у поступку јавне набавке;
- 4) одлучује о трошковима поступка заштите права;
- 5) прати спровођење одлука које доноси;
- 6) сарађује са страним институцијама и стручњацима у области јавних набавки;
- 7) обавља и друге послове у складу са законом.

+ Правна мишљења

Састав и избор Републичке комисије

Члан 102.

Републичку комисију чине председник и четири члана.

Председника и чланове Републичке комисије бира и разрешава Народна скупштина, на предлог Владе.

Председник и чланови Републичке комисије бирају се на период од пет година. За председника, односно члана Републичке комисије, исто лице може бити бирано највише два пута.

Влада покреће поступак за утврђивање предлога за избор председника или члана Републичке комисије најкасније три месеца пре истека њиховог мандата. Поступак избора се окончава најкасније месец дана пре истека мандата председника и чланова Републичке комисије.

Председник и чланови Републичке комисије не могу обављати другу јавну функцију у смислу закона којим се уређује сукоб интереса, не могу вршити функције у политичкој странци, нити обављати било коју другу функцију, службу, посао, дужност или активност која би могла утицати на њихову самосталност у раду и поступању или која би умањивала њихов углед или углед функције члана или председника Републичке комисије.

За председника Републичке комисије може бити бирано лице које испуњава услове потребне за избор за судију општинског суда и које има радно искуство од три године у области јавних набавки. Председник Републичке комисије има плату у висини плате председника сталног радног тела Народне скупштине.

За члана Републичке комисије може бити бирано лице које је дипломирани правник са радним искуством од две године у области јавних набавки или седам година радног искуства у струци. Чланови Републичке комисије имају плату у висини плате народног посланика на сталном раду у Народној скупштини.

Републичку комисију представља и заступа председник Републичке комисије, који руководи њеним радом.

У одсуству председника Републичке комисије, Републичку комисију заступа заменик председника Републичке комисије, кога из редова чланова именује и разрешава Републичка комисија, на предлог председника Републичке комисије.

Разрешење председника и чланова Републичке комисије

Члан 103.

Председник или члан Републичке комисије биће разрешен пре истека мандата, ако:

- 1) буде осуђен за кривично дело на безусловну казну затвора у трајању од најмање шест месеци или ако буде осуђен за кажњиво дело које га чини неподобним за вршење функције;
- 2) се утврди, на основу налаза и мишљења надлежне здравствене установе, да је због здравственог стања трајно изгубио радну способност за вршење функције;
- 3) се утврди да функцију врши супротно члану 102. став 5. овог закона;
- 4) ако се утврди да функцију обавља нестручно и несавесно.

Влада подноси Народној скупштини образложени предлог за разрешење председника или члана Републичке комисије са доказима за његово разрешење.

Председнику или члану Републичке комисије мора се омогућити да се у Народној скупштини изјасни о разлозима за његово разрешење.

У случају предлога за разрешење председника или члана Републичке комисије пре истека мандата, Влада ће истовремено са предлогом за разрешење Народној скупштини доставити и предлог за избор новог председника, односно члана Републичке комисије.

Служба Републичке комисије

Члан 104.

Републичка комисија има Службу која врши стручне, опште-правне, финансијско-материјалне, и административно-техничке послове потребне за рад Републичке комисије. Службом руководи секретар, кога из редова запослених именује и разрешава Републичка комисија, на предлог председника Републичке комисије.

На секретара и запослене у Служби примењују се прописи који уређују радне односе у државним органима.

Унутрашње уређење и систематизација радних места у Служби ближе се уређује Правилником који доноси председник Републичке комисије, на предлог секретара Службе.

На Правилник из става 3. овог члана сагласност даје одбор надлежан за финансије у Народној скупштини.

Начин рада Републичке комисије

Члан 105.

Републичка комисија одлучује на седницама које води председник Републичке комисије или члан кога он овласти.

За пуноважно одлучивање на седници потребно је присуство већине од укупног броја чланова Републичке комисије.

Одлуке на седници доносе се већином гласова од укупног броја чланова Републичке комисије.

Начин рада Републичке комисије регулише се Пословником о раду Републичке комисије, који се објављује у "Службеном гласнику Републике Србије".

На питања поступка заштите права која нису уређена овим законом сходно се примењују одредбе закона којим се уређује управни поступак.

Активна легитимација у поступку

Члан 106.

Захтев за заштиту права може да поднесе свако лице које има интерес да закључи уговор о конкретној јавној набаци (у даљем тексту: подносилац захтева).

Захтев за заштиту права у случају повреде јавног интереса може да поднесе Управа за јавне набавке, јавни правобранилац и државни орган или организација која је овлашћена да врши надзор над пословањем наручиоца.

Подносилац захтева из става 1. овог члана нема право да од органа или организације из става 2. овог члана тражи да поднесу захтев уколико није искористио своје право на подношење захтева за заштиту права.

У случају подношења захтева за заштиту права из става 2. овог члана сходно се примењују одредбе овог закона које се примењују у случају подношења захтева од стране подносиоца захтева из става 1. овог члана, осим одредбе члана 116. став 1. овог закона.

+ Правна мишљења

Рокови и начин подношења захтева за заштиту права

Члан 107.

Захтев за заштиту права подноси се наручиоцу.

Захтев за заштиту права може се поднети у току целог поступка јавне набавке, против сваке радње наручиоца, осим ако овим законом није другачије одређено.

Захтев за заштиту права којим се оспорава садржина јавног позива или конкурсне документације сматраће се благовременим уколико је примљен од стране наручиоца пре истека рока за подношење понуда, без обзира на начин достављања.

После доношења одлуке наручиоца из чл. 22, 79. и 81. овог закона, рок за подношење захтева за заштиту права је осам дана од дана пријема одлуке.

У случају објављивања обавештења из члана 24. став 2. овог закона, рок за подношење захтева за заштиту права је осам дана од дана објављивања обавештења у "Службеном гласнику Републике Србије".

Захтевом за заштиту права не могу се оспоравати радње наручиоца предузете у поступку јавне набавке ако су подносиоцу захтева били или могли бити познати разлози за његово подношење пре истека рока за подношење понуда или пријава, а подносилац захтева га није поднео пре истека тог рока.

Уколико је у истом поступку јавне набавке поново поднет захтев за заштиту права од стране истог подносиоца захтева, у том захтеву се не могу оспоравати радње наручиоца за које је подносилац захтева знао или могао знати приликом подношења претходног захтева.

Захтев за заштиту права подноси се наручиоцу непосредно или поштом препоручено са повратницом.

Копију захтева за заштиту права подносилац истовремено доставља Републичкој комисији.

О поднетом захтеву за заштиту права наручилац обавештава све учеснике у поступку јавне набавке, најкасније у року од три дана од дана пријема захтева за заштиту права.

Одредбе ст. 3. и 4. овог члана не примењују се у преговарачком поступку без објављивања јавног позива, уколико подносиоцу захтева није омогућено да учествује у том поступку.

Последице поднетог захтева за заштиту права

Члан 108.

Захтев за заштиту права задржава даље активности наручиоца у поступку јавне набавке до доношења одлуке о поднетом захтеву за заштиту права, ако Републичка комисија на предлог наручиоца не одлучи другачије.

Одлуку из става 1. овог члана, Републичка комисија доноси у случају када би задржавањем активности наручиоца у поступку јавне набавке значајно био угрожен интерес Републике Србије.

Ако Републичка комисија усвоји предлог из става 1. овог члана, наручилац је дужан да о томе обавести све учеснике у поступку.

Садржина захтева за заштиту права

Члан 109.

Захтев за заштиту права садржи:

- 1) назив и адресу подносиоца захтева и лице за контакт;
- 2) назив и адресу наручиоца;
- 3) податке о јавној набавци која је предмет захтева, односно о одлуци наручиоца;
- 4) повреде прописа којима се уређује поступак јавне набавке;
- 5) чињенице и доказе којима се повреде доказују;
- 6) потврду о уплати таксе из члана 116. став 1. овог закона;
- 7) потпис подносиоца.

Ако поднети захтев за заштиту права не садржи све податке из става 1. овог члана, наручилац ће, без одлагања, позвати подносиоца тог захтева да у року од три дана допуни захтев.

Ако подносилац захтева не поступи у року из става 2. овог члана, односно ако не допуни захтев у складу са позивом за допуну, наручилац ће такав захтев одбацити закључком.

Против закључка наручиоца из става 3. овог члана подносилац захтева може у року од три дана од дана пријема закључка поднети жалбу Републичкој комисији, док копију жалбе истовремено доставља наручиоцу.

Претходна провера захтева за заштиту права

Члан 110.

По пријему захтева за заштиту права, наручилац проверава да ли је захтев поднет у року и да ли је изјављен од стране овлашћеног лица.

Ако је захтев за заштиту права неблаговремен или га је поднело лице које нема активну легитимацију, наручилац ће такав захтев одбацити закључком.

Против закључка из става 2. овог члана подносилац захтева може, у року од три дана од дана пријема тог закључка, поднети жалбу Републичкој комисији, док копију жалбе истовремено доставља наручиоцу.

Одлука наручиоца о захтеву за заштиту права

Члан 111.

После претходног испитивања, наручилац ће решењем одлучити о захтеву за заштиту права тако што ће:

- 1) усвојити захтев и у целини или делимично поништити поступак јавне набавке уколико је захтев основан;

2) одбити захтев за заштиту права као неоснован.

После пријема писменог обавештења о повлачењу захтева за заштиту права, наручилац ће закључком обуставити поступак заштите права.

Образложено решење из става 1. овог члана наручилац доноси и доставља подносиоцу захтева у року од десет дана од дана пријема уредног захтева за заштиту права.

Ако подносиоцу захтева за заштиту права није достављено решење наручиоца у року из става 3. овог члана, подносилац захтева може наставити поступак пред Републичком комисијом писменим изјашњењем у року од наредна три дана, о чему истовремено обавештава наручиоца.

Ако подносилац захтева не настави поступак у року из става 4. овог члана, сматраће се да поступак заштите није ни започет.

Наставак поступка по доношењу одлуке наручиоца

Члан 112.

Решење из члана 111. став 1. тачка 2) овог закона садржи и позив подносиоцу захтева за заштиту права да се најкасније у року од три дана од дана пријема решења писмено изјасни да ли ће наставити поступак пред Републичком комисијом, као и обавештење о последицама пропуштања рока за изјашњење.

Копију писменог изјашњења о наставку поступка подносилац захтева доставља Републичкој комисији.

После пријема писменог изјашњења подносиоца захтева о наставку поступка пред Републичком комисијом, наручилац у року од три наредна дана доставља сву документацију Републичкој комисији.

Ако подносилац захтева писмено изјашњење достави по истеку рока из става 1. овог члана, наручилац доноси закључак о одбацивању изјашњења.

Против закључка из става 4. овог члана подносилац захтева може у року од три дана од дана пријема тог закључка поднети жалбу Републичкој комисији, а копију жалбе истовремено доставља наручиоцу.

Наставак поступка пред Републичком комисијом

Члан 113.

Републичка комисија одлучује о поднетом захтеву за заштиту права на основу пријема писменог изјашњења подносиоца захтева о наставку поступка.

Републичка комисија одлучује у границама поднетог захтева за заштиту права, као и о повредама за које подносилац није знао и није могао знати, а које су утицале на одлуку наручиоца у поступку јавне набавке.

Републичка комисија ће извести доказе за које оцени да су од утицаја за доношење правилне и законите одлуке о поднетом захтеву за заштиту права.

Рок за доношење и достављање одлуке

Члан 114.

О захтеву за заштиту права Републичка комисија је дужна да одлучи решењем у року од 15 дана од дана пријема комплетне документације.

Републичка комисија може само једном да захтева од наручиоца или подносиоца захтева достављање или допуну документације, после чега ће одлучити на основу података са којима располаже.

О жалби против закључка наручиоца Републичка комисија је дужна да одлучи у року од осам дана од дана пријема потребне документације.

Рок из става 1. овог члана, у нарочито оправданим случајевима, може се продужити најдуже за 20 дана, о чему се обавештавају подносилац захтева и наручилац.

Републичка комисија је дужна да решење из става 1. овог члана, односно одлуку из става 3. овог члана достави наручиоцу, подносиоцу захтева и изабраном понуђачу ако је захтев за заштиту права поднет после доношења одлуке о избору најповољније понуде, у року од десет дана од дана доношења решења, односно одлуке.

Прибављање података и вештачење

Члан 115.

Ако Републичка комисија утврди да захтев за заштиту права не садржи све обавезне податке из члана 109. став 1. овог закона позваће подносиоца захтева за заштиту права да захтев допуни.

Рок за допуну захтева за заштиту права је три дана од дана када је подносилац примио захтев за допуну.

Републичка комисија може пре доношења своје одлуке да тражи додатна објашњења од наручиоца, подносиоца захтева или других учесника у поступку, мишљење стручњака или вештака и да оствари увид у остале документе код странака у поступку јавне набавке, као и да прикупи друге податке за доношење одлуке.

Републичка комисија може и од других лица да тражи податке и мишљења који су неопходни за обављање њених послова.

Сва лица из ст. 3. и 4. овог члана дужна су да поступају у року који је Републичка комисија одредила у захтеву за добијање података, односно мишљења.

Захтев за добијање података, односно мишљења, мора бити образложен.

Трошкови поступка

Члан 116.

Подносилац захтева за заштиту права је дужан да на одређени рачун буџета Републике Србије уплати таксу у износу од 60.000,00 динара, односно 30.000,00 динара, ако је у питању јавна набавка мале вредности.

Свака странка у поступку сноси трошкове које проузрокује својим радњама.

Ако је захтев за заштиту права основан, наручилац мора подносиоцу захтева за заштиту права на писмени захтев надокнадити трошкове настале по основу заштите права.

Ако захтев за заштиту права није основан, подносилац захтева за заштиту права мора наручиоцу на писмени захтев надокнадити трошкове настале по основу заштите права.

Странке у захтеву морају прецизно да наведу трошкове за које траже накнаду.

Накнаду трошкова могуће је тражити до доношења одлуке наручиоца, односно Републичке комисије о поднетом захтеву за заштиту права.

О трошковима одлучује Републичка комисија. Одлука Републичке комисије је извршни наслов.

Одлука Републичке комисије

Члан 117.

Републичка комисија закључком:

1) одбацује захтев за заштиту права односно изјашњење о наставку поступка пред Републичком комисијом, у случају када је захтев за заштиту права, односно изјашњење поднет неблаговремено, ако га је поднело лице које нема активну легитимацију или ако подносилац захтева није у остављеном року допунио захтев, односно није га допунио у складу са позивом за допуну захтева из члана 108. овог закона;

2) обуставља поступак на основу пријема писменог обавештења о одустајању од захтева за заштиту права пре доношења одлуке;

3) одбацује жалбу као недопуштену, неблаговремену или изјављену од стране неовлашћеног лица.

Републичка комисија решењем:

1) усваја захтев за заштиту права и, у целини или делимично, поништава поступак јавне набавке, уколико је захтев за заштиту права основан;

2) одбија захтев за заштиту права као неоснован;

3) потврђује закључак наручиоца или поништава закључак наручиоца и налаже даље поступање наручиоца у вези са садржином захтева за заштиту права из члана 109. став 1. овог закона или у вези са претходном провером захтева за заштиту права из члана 110. овог закона или у вези са наставком поступка по доношењу одлуке наручиоца из члана 112. овог закона.

Републичка комисија је дужна да образложи своју одлуку и наручиоцу наложи предузимање одређених радњи у сврху правилног и законитог окончања конкретног поступка јавне набавке.

Одлука Републичке комисије доставља се у року из члана 114. став 5. наручиоцу, подносиоцу захтева, као и изабраном понуђачу ако је захтев за заштиту права поднет после доношења одлуке о избору најповољније понуде.

Одлука Републичке комисије се, после достављања странкама у поступку, доставља Управи за јавне набавке ради објављивања на Порталу јавних набавки.

Наручилац је дужан да обавести све учеснике у поступку о донетој одлуци Републичке комисије.

Члан 118.

Наручилац је дужан да поступи по налозима Републичке комисије садржаним у одлуци најкасније у року од 30 дана од дана пријема одлуке.

Републичка комисија може да захтева од наручиоца да поднесе извештај и документацију о спровођењу поступка јавне набавке у коме је био поднет захтев за заштиту права или извештај и документацију о поновљеном поступку.

Наручилац је дужан да извештај и документацију из претходног става поднесе у року који одређује Републичка комисија и који не може бити дужи од шест месеци од дана пријема одлуке Републичке комисије.

Ако Републичка комисија на основу извештаја и документације утврди да нису отклоњене неправилности, односно да нису поштована упутства Републичке комисије или ако наручилац у одређеном року не поднесе извештај и документацију, обавестиће о томе орган надлежан за послове ревизије јавних средстава, буџетску инспекцију, Народну скупштину и Владу.

Против одлуке Републичке комисије се не може изјавити жалба.

Против одлуке Републичке комисије може се покренути управни спор.

Управни спор може се покренути и када Републичка комисија није донела и доставила одлуку у роковима предвиђеним чланом 114. овог закона.

+ Правна мишљења

VIII. НАДЗОР

Члан 119.

Надзор над спровођењем овог закона врши министарство надлежно за послове финансија.

IX. НИШТАВОСТ УГОВОРА

Ништавост

Члан 120.

Ништави су уговори о јавној набавци:

- 1) који су закључени супротно одредбама овог закона о начину и поступку јавне набавке;
- 2) код којих је наручилац поступио супротно одредбама о одређивању вредности јавне набавке по партијама;
- 3) који су закључени да би се измирила права и обавезе, а да није спроведен поступак јавне набавке;
- 4) код којих је наручилац изабрао најповољнију понуду под другим условима од оних прописаних овим законом или закључио уговор са понуђачем чија понуда није изабрана као најповољнија;

5) код којих наручилац овласти треће лице, које није наручилац у смислу овог закона, да спроведе поступак јавне набавке да би се на тај начин избегла примена овог закона;

6) код којих су измене и допуне првобитног уговора закључене у супротности са одредбама овог закона;

7) који су закључени супротно одлуци Републичке комисије и

8) који су закључени без претходно спроведеног поступка јавне набавке, који је наручилац био дужан да спроведе према одредбама овог закона.

Х. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршаји

Члан 121.

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај наручилац:

1) ако понуђачу не омогући увид у податке о спроведеном поступку јавне набавке (члан 10);

2) ако закључи уговор супротно начелу једнакости понуђача (члан 11);

3) ако не заштити податке наведене у понуди, сагласно одговарајућем степену поверљивости (чл. 12. и 13);

4) ако не води евиденцију или не чува документацију о јавној набавци (члан 14);

5) ако се не придржава прописаног језика у припреми конкурсне документације и вођењу поступка (члан 15);

6) ако закључи уговор о јавној набавци без претходно спроведеног поступка прописаног овим законом (члан 20);

7) ако започне поступак јавне набавке пре него што се испуне предвиђени услови (члан 27);

8) ако започне поступак јавне набавке пре него што претходно донесе одлуку о покретању поступка јавне набавке и акт о образовању комисије за јавну набавку (члан 28);

9) ако не достави конкурсну документацију свима који су је тражили, у складу са јавним позивом или је наплати више од трошкова умножавања и достављања (чл. 31. и 32);

10) ако предмет уговора, услове, техничке спецификације или друге елементе конкурсне документације прилагоди конкретном понуђачу или ако не одбије понуду понуђача који је учествовао у припреми конкурсне документације или неког њеног дела (чл. 9. и 39);

11) ако при припреми конкурсне документације не поштује важеће техничке нормативе, стандарде и друге техничке прописе (чл. 38-43);

12) ако предвиди услове за учествовање и критеријуме који нису у сагласности с овим законом или промени услове и критеријуме пошто је јавни позив објављен, а да о томе не обавести понуђаче (члан 32. и чл. 44-52);

13) ако не поштује рокове за објављивање јавног позива и подношење понуда (чл. 59-68);

14) ако не објави прописане огласе из члана 70. овог закона у "Службеном гласнику

Републике Србије" и на Порталу јавних набавки, на начин прописан чланом 69. овог закона, или их пошаље на објављивање у друга средства информисања, а да их претходно није послао на објављивање у "Службеном гласнику Републике Србије" (члан 70);

15) ако записник о поступку отварања понуда не садржи све прописане податке (члан 76);

16) ако не достави податке о спроведеним поступцима јавних набавки Управи за јавне набавке (чл. 94. и 95);

17) ако својим интерним актом не одреди радно место за обављање послова јавних набавки из члана 97. став 1. овог закона;

18) ако у року из члана 97. став 6. овог закона примљеном лицу не омогући да стекне сертификат службеника за јавне набавке;

19) ако закључи уговор о јавној набавци пре истека рока за подношење захтева за заштиту права из члана 107. ст. 4. и 5. овог закона;

20) ако поступи противно одредби члана 108. став 1. овог закона о задржавању поступка у случају поднетог захтева за заштиту права;

21) ако не достави документацију из члана 112. став 3. овог закона;

22) ако не обавести све учеснике у поступку о донетој одлуци Републичке комисије (члан 117);

23) ако не поступи по налозима Републичке комисије у року из члана 118. овог закона;

24) ако не омогући запосленом лицу које обавља послове јавних набавки да у року из члана 126. став 7. овог закона стекне сертификат службеника за јавне набавке.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице наручиоца новчаном казном од 20.000 до 50.000 динара.

Члан 122.

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај понуђач:

1) ако не обавести наручиоца о промени података (члан 45. став 10);

2) ако даје нетачне податке у погледу стручних референци (члан 46);

3) ако даје нетачне податке у документима којима доказује испуњеност услова (чл. 45. и 48).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице понуђача новчаном казном од 20.000 до 50.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и физичко лице као понуђач новчаном казном у износу од 20.000 до 50.000 динара.

XI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 123.

На поступке јавних набавки започете до дана ступања на снагу овог закона примењују се прописи по којима су започети.

Члан 124.

На поступке заштите права започете до дана ступања на снагу овог закона примењују се прописи по којима су започети.

Члан 125.

Даном ступања на снагу овог закона Управа за јавне набавке наставља са радом, у складу са делокругом утврђеним овим законом.

Даном ступања на снагу овог закона Комисија за заштиту права наставља са радом до почетка рада Републичке комисије.

Републичка комисија биће изабрана у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Даном почетка рада Републичка комисија преузима државне службенике запослене у Одељењу за послове Комисије за заштиту права у Управи за јавне набавке, као и права и обавезе, предмете, опрему, средства за рад и архиву који су потребни за вршење надлежности из њеног делокруга.

Члан 126.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 39/02, 43/03, 55/04 и 101/05), осим одредаба чл. 123, 124. и 125. тог закона које ће се примењивати до дана доношења подзаконског акта из члана 26. став 3. овог закона.

Подзаконски акти који се доносе на основу овлашћења из овог закона биће донети у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона, осим подзаконског акта из члана 54. став 3. овог закона.

До ступања на снагу подзаконских аката на основу овлашћења из овог закона, примењиваће се подзаконски акти донети на основу Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 39/02, 43/03, 55/04 и 101/05), осим одредби које су у супротности са овим законом.

Одредбе члана 54. ст. 1. и 2. овог закона ће се примењивати од дана доношења подзаконског акта из става 3. тог члана.

Предност дата домаћим понуђачима у члану 52. ст. 6, 7, 9. и 10. овог закона након ступања на снагу Споразума о стабилизацији и придруживању, закљученог између Европских заједница и њихових држава чланица, с једне стране, и Републике Србије, с друге стране, постаје предност изражена у цени и у периоду од пет година ће се постепено смањити у складу са динамиком наведеном у том споразуму.

Одредбе члана 97. овог закона примењују се по истеку шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Наручилац је дужан да у року од три месеца од дана примене одредбе члана 97. овог закона омогући запосленом лицу које обавља послове јавних набавки да стекне сертификат за службеника за јавне набавке.

Члан 127.

Овај закон ступа на снагу петнаестог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

АНЕКС I А

Услуге

Број категорије	Предмет
1.	услуге одржавања и поправке
2.	услуге копненог саобраћаја (осим услуга железничког саобраћаја), укључујући услуге (осим превоза поште)
3.	услуге ваздушног превоза путника и робе (осим превоза поште)
4.	копнени и ваздушни превоз поште (осим услуга железничког саобраћаја)
5.	телекомуникационе услуге (осим услуга гласовне телефоније, телекса, радио телеф
6.	финансијске услуге: - услуге осигурања; - банкарске и инвестиционе услуге (осим набавки финансијских услуга у вези са емисијом од вредности или других финансијских инструмената, као и услуга Народне банке)
7.	рачунарске услуге
8.	услуге истраживања и развоја (осим набавки услуга на подручју истраживања и развоја искључиво од стране наручиоца за његове властите потребе, под условом да наручиоца неће бити обавезан да финансира истраживање)
9.	услуге рачуноводства, ревизије и вођења књига
10.	услуге у области истраживања тржишта и јавног мњења
11.	услуге менаџментског консалтинга (осим услуга арбитраже, поравнања и сродних услуга)
12.	архитектонске услуге; инжењерске услуге; услуге урбанистичког планирања и пејзажних услуга
13.	рекламне услуге
14.	услуге чишћења зграда и услуге управљања непокретностима
15.	издавачке и штампарске услуге на хонорарној или уговорној основи
16.	услуге уклањања отпадака, санитарне услуге и сродне услуге

АНЕКС I Б

Услуге

Број категорије	Предмет
17.	услуге хотела и ресторана
18.	услуге железничког саобраћаја
19.	услуге речног саобраћаја
20.	додатне и помоћне саобраћајне услуге
21.	правне услуге
22.	услуге регрутовања кадрова
23.	истражне услуге и услуге обезбеђења (осим услуга обезбеђења превозом у оклопљеним возовима)
24.	услуге образовања и услуге професионалног оспособљавања
25.	здравствене и социјалне услуге
26.	услуге у областима рекреације, културе и спорта
27.	друге услуге

АНЕКС II

Грађевински радови

Разред	Група	Подгрупа	Опис
50	ЗГРАДЕ И НИСКОГРАДЊА		
	500	<i>Општи радови на зградама и у нискоградњи (без посебних спецификација) и рушења</i>	
		500.1.	Општи радови на зградама и у нискоградњи (без посебних спецификација)
		500.2.	Рушење
	501	Градња објеката и делова објеката	
		501.1.	Општи грађевински радови
		501.2.	Постављање стреха и кровни радови
		501.3.	Градња димњака, пећи и камина
		501.4.	Заштита од воде и влаге
		501.5.	Обнова и одржавање спољних зидова (поновно попуњавање додира између цигли малтером, чишћење итд.)
		501.6.	Подизање и уклањање скела
		501.7.	Друге специјализоване делатности повезане са грађевинским радовима, укључујући дрводељство
	502	Нискоградња: градња путева, мостова, пруга итд.	
		502.1.	Општи радови у области нискоградње

- 502.2. Земљани радови
  - 502.3. Градња мостова, тунела и окна; бушење
  - 502.4. Хидроградња и уређење вода (реке, канали, пристаништа, притоке, бране итд.)
  - 502.5. Градња путева, железничких пруга, аеродрома и спортских објеката
  - 502.6. Специјализовани грађевински радови повезани са водом (иригација, исушивање земље, водо-снабдевање, одстрањивање отпадних вода, канализација итд.)
  - 502.7. Други грађевински радови, укључујући специјализоване делатности у другим областима нискоградње
  - 503 Инсталације при градњи
    - 503.1. Општи индустријски радови
    - 503.2. Инсталације за снабдевање гасом и водом и инсталације санитарне опреме
    - 503.3. Инсталације грејних и вентилационих уређаја (централно грејање, климатски уређаји, вентилација)
    - 503.4. Изолациони радови
    - 503.5. Електричне инсталације
    - 503.6. Инсталација антена, громобрана, телефона итд.
  - 504 Завршни грађевински радови
    - 504.1. Општи завршни грађевински радови
    - 504.2. Фасадни и гипсани (стуко) радови
    - 504.3. Уграђивање унутрашње дрвенарије (укључујући стављање паркета)
    - 504.4. Молерски и стакларски радови и стављање тапета
    - 504.5. Постављање плочица и других подних и зидних облога
    - 504.6. Други завршни и допунски грађевински радови (уградња камина итд.)
-